

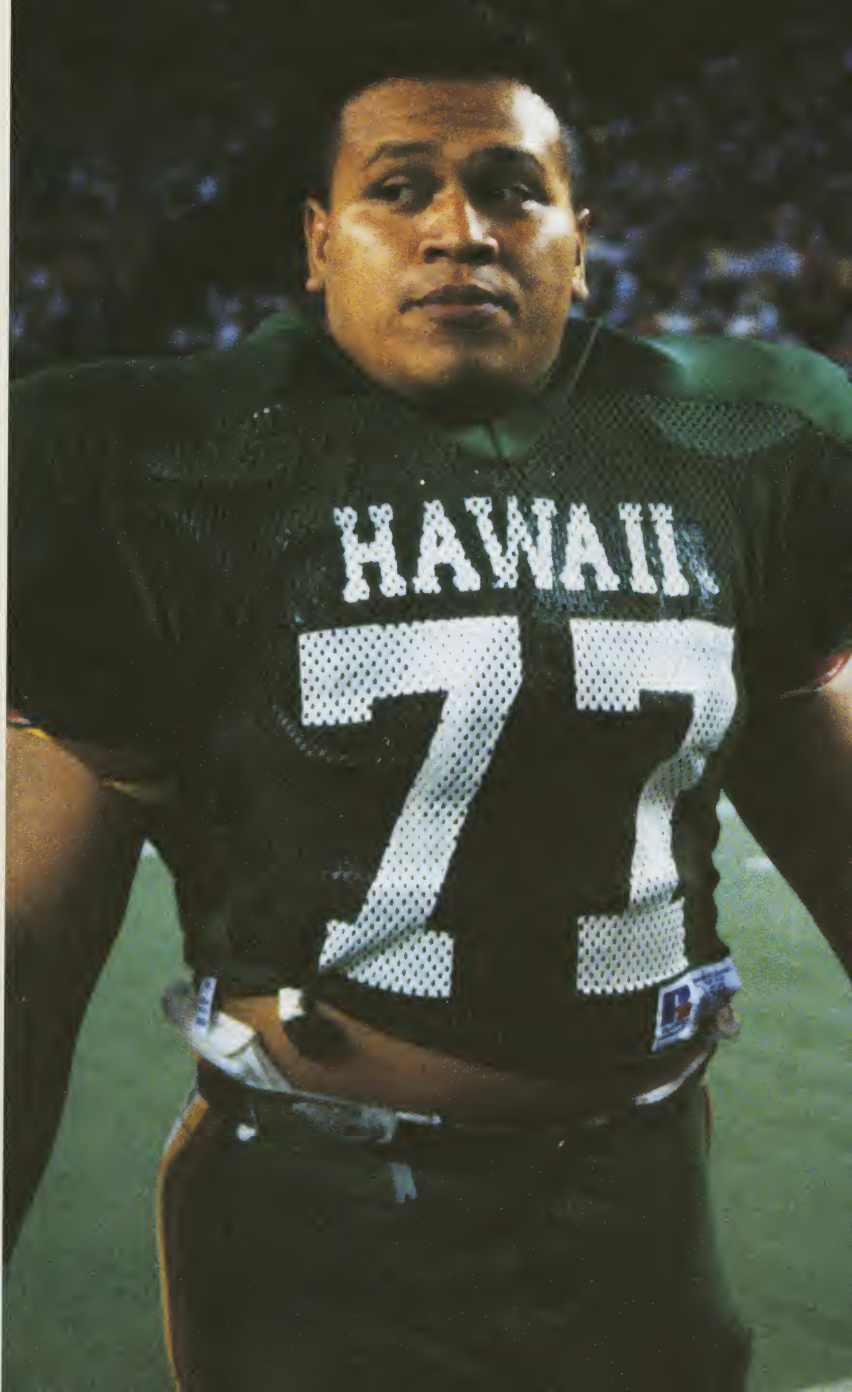
DE STER

91STE JAARGANG

NUMMER 6

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1991

DE STER

JUNI 1991

Op de omslag:

De Samoaan Tavita Sagapolu haat football-tegenstanders onderuit, maar verheft alle andere mensen. Zie 'Een geestelijke reus', blz. 12.

ARTIKELEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
OP ZOEK NAAR JEZUS PRESIDENT THOMAS S. MONSON	2
ROSA CLARA: AUSTRALISCHE PIONIER MARJORIE B. NEWTON	8
DE BESLISSING VAN HET LEVEN OUDERLING BOYD K. PACKER	25
WAAR HAD IK HAAR NAAM GEVONDEN? SUSAN WYMAN	28
IJSKOUDE DOOP WADE BRACKENBURY	30
EEN VERBOND HERSTELD	34
GETROUWE BEKEERLINGEN	
DE HEILIGEN IN BARCELONA CAROL BAUGHMAN RIVERO	44

VOOR DE JONGEREN

EEN GEESTELIJKE REUS TERRY O'RAND	12
FICTIE	
DE LAATSTE KAMPEERTOCHT EEN VERHAAL VAN JACK WEYLAND	18
MORMORANDUM	
JIJ KUNT REUZEPROBLEMEN OVERWINNEN	33

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUISBEZOEKBOODSCHAP	
INDIVIDUELE AANDACHT	24

DE KINDERSTER

VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON	
ZENIFF	2
HONINGRATEN LOWELL L. HAMBLIN	4
PARTICIPATIEPERIODE	
LEES ELKE DAG IN DE SCHRIFTEN LAUREL ROHLFING	8
IK WIL NIET NAAR DE KERK HELEN HUGHES VICK	10
ZOMERLAMMETJES JAYNE B. MALAN	12
OP VERKENNING	
NAAR ZION LOPEN VIOLET KIMBALL	14
VEEL PLEZIER!	
DRAADPLAATJE JULIE WARDELL	
PROFETEN UIT HET OUDE TESTAMENT JANET PETERSON	16

INGEZONDEN BRIEVEN

EEN VERANDERD LEVEN

Ik ben nu twee jaar abonnee van de *Liahona* (Spaanstalig) en ik vind het elke maand fijn om het tijdschrift te lezen. Alle artikelen zijn precies wat we nodig hebben en helpen ons om dicht(er) tot onze Hemelse Vader te komen.

Sinds mijn doop is het leven van zowel mijzelf als mijn gezin veranderd. Ik ben tot het besef gekomen dat het leven dat de Heer ons gegeven heeft, het dierbaarste is wat we hebben. Wij moeten deze kans niet voorbij laten gaan om door het naleven van al zijn geboden te tonen dat we Hem werkelijk liefhebben. We zullen echt verlost worden als we onze plicht met geheel ons hart en al onze bereidwilligheid vervullen.

Ik weet dat de Geest ons beïnvloedt en ons helpt om het goede te doen.

Nu ik lid van de kerk ben, kan ik tot u getuigen dat de waarheid kennen iets geweldigs is en

dat niemand daar wat aan kan veranderen. Ik heb veel vrienden gevonden, goede vrienden, en heb het respect van veel mensen verdiend.

Onthoud dat de zegeningen die de Heer op ons uitstort weliswaar talrijk zijn, maar als we zijn geboden onderhouden, we er veel meer zullen krijgen.

*Jenny Amaya A.
Huacho, Peru*

ZENDINGSCHULPMIDDEL

Ik ben docent en besloot enige tijd geleden om al mijn collega's en de predikanten van de andere christelijke kerken in de omgeving een geschenkabonnement op de *Liahona* te geven. Velen hebben mij daarvoor bedankt en veel van mijn collega's die niet tot een bepaalde kerk behoren, zien elke maand uit naar het volgende nummer.

En wanneer ik een uitnodig-

ing krijg voor een verjaardags- of promotiefees, geef ik een exemplaar van de *Liahona* en een exemplaar van het Boek van Mormon cadeau. Door op deze manier anderen de boodschap van het evangelie te brengen heeft de kerk er enkele nieuwe leden en ik er enkele nieuwe vrienden bij gekregen.

Naar mijn mening is de *Liahona* een van de beste Spaanstalige tijdschriften. Het tijdschrift leest niet alleen prettig, maar geeft de lezer ook praktische richtlijnen.

Ik geniet vooral van de boodschappen van het Eerste Presidium en de conferentieverlagen. Ik kijk graag naar de foto's van de algemene autoriteiten en de conferentiebezoekers. Ik houd echt van de algemene autoriteiten en vraag de Heer om hen in hun roeping te genezen.

Gefeliciteer met het in kleur uitgeven van de Verhalen uit het Boek van Mormon. Ik hoop dat die serie het hele Boek

van Mormon zal behandelen. Ik hoop ook het uitgeven van de *Liahona* nooit gestaakt zal worden. Als dat ooit zou gebeuren, zouden honderdduizenden mensen in geestelijke duisternis blijven.

*Gamaliel Alcides Vasquez Perez
Bisschop van de Wijk Rio Blanca
San Marcos (Guatemala)*

VAN DE REDACTIE

Wij waarderen onze trouwe lezers en nodigen u uit om ons brieven, artikelen en verhalen te sturen. (Vermeld alstublieft uw volledige naam, adres, wijk of gemeente, en ring of district.) We hebben genoten van de brieven die u ons al hebt gestuurd en zien uit naar meer commentaar van onze lezers.

Ons adres is: Comment, *International Magazine*, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, U.S.A.

DE STER

Juni 1991 91ste jaargang Nummer 6

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson,
Gordon B. Hinckley,
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer,
Marvin J. Ashton, L. Tom Perry,
David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard,
Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinegar, Gene R. Cook,
John E. Groberg, Robert E. Wells

Redacteur: Rex D. Pinegar

Director of Church Magazines:
Thomas L. Peterson

Director van de afdeling leerplannen:
Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Assistent: Marvin K. Gardner
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur: De Kinderster:
De Arne Walker
Art-director: Scott D. Van Kampen
Leidinggevend art-director:
M. Masato Kawasaki
Vormgeving: Shari Cook

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

J. F. van Oudheusden
Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 0 (31) 3402-4026

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen
der Letzten Tage, Industriestrasse 21,
Postfach 1549, D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 061727103 34

© 1991 by Corporation of the President
of The Church of Jesus Christ of
Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indoneesisch, Tahitaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJlands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:
DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$10.00 a year. \$1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: f 31,00
België: Bfr. 540,00
USA/Canada: US \$10.00
Andere landen (per zeepost):
cheque in tegenwaarde van f 33,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgave van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptiegrito ontvangt.

Versijnt twaalf maal per jaar
Printed by
Friedrichsdorf Printing Center,
Germany

PB MA 9106 DU

9/086 120
Dutch

Op zoek naar Jezus

President Thomas S. Monson

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

In het Nieuwe Testament van onze Heer, beschrijft Johannes een reis die ondernomen werd door mensen die wilden aanbidden. 'En er waren enige(n) onder hen, die opgingen om op het feest te aanbidden:

'dezen dan gingen tot Filippus (. . .) en vroegen hem en zeiden: *Heer, wij zouden Jezus wel willen zien*' (Johannes 12:20-21; cursivering toegevoegd).

Kleine kinderen hebben een andere manier om dezelfde wens te uiten. Meestal zeggen ze: 'Vertel mij de verhalen van Jezus, die hoor ik zo graag; heerlijker zou het nog zijn met Hem hier vandaag.' Zij zijn op zoek naar Jezus, en zo is het altijd geweest. Geen zoektocht is zo algemeen, geen onderneming is zozeer de moeite waard, geen moeite is zo veredelend, geen doel is zo goddelijk.

De zoektocht naar Jezus is niet nieuw voor deze tijd. Moroni beklemtoonde het belang van dat zoeken in zijn roerende en liefdevolle vaarwel aan de niet-Joden:

'En nu zeg ik, Moroni, de niet-Joden vaarwel. (. . .)

'En nu wil ik u aansporen deze Jezus te zoeken, van Wie de profeten en apostelen hebben geschreven (. . .)' (Ether 12:38, 41).

Generaties lang zocht de verlichte mensheid in zowel de oude als de nieuwe wereld naar de vervulling van de profetieën die onder inspiratie van de Almachtige God door rechtvaardige mannen waren uitgesproken. En toen kwam die nacht der nachten waarin de engel van de Heer 'herders (. . .) die zich ophielden in het veld en des nachts de wacht hielden over hun kudde' bezocht en aankondigde: 'U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus, de Here' (Lucas 2:11).

'De formule voor het vinden van Jezus is altijd hetzelfde geweest en zal dat altijd blijven – door het eerlijke, oprechte gebed van een nederig en rein hart.'

Nu zij een persoonlijke uitnodiging hadden ontvangen om op zoek te gaan naar het kind dat in doeken gewikkeld in een kribbe lag, maakten deze herders zich nog zorgen over de veiligheid van hun materiële bezittingen? Stelden zij hun zoektocht naar Jezus uit? In het verslag wordt bevestigd dat de herders tegen elkaar zeiden: 'Laten wij dan naar Betlehem gaan. (. . .) En zij gingen haastig' (zie Lucas 2:15-16).

Wijze mannen reisden uit het oosten naar Jeruzalem en zeiden: 'Waar is de Koning der Joden, die geboren

Alvorens we met succes een zoektocht naar Jezus kunnen ondernemen, moeten we eerst tijd voor Hem maken in ons leven en een plaats voor Hem reserveren in ons hart.

is? Want wij hebben zijn ster in het Oosten gezien en wij zijn gekomen om Hem hulde te bewijzen. (. . .)

'Toen zij de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde.

'En zij (. . .) zagen het kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neder en bewezen hem hulde. En zij ontsloten hun kostbaarheden en boden hem geschenken aan; goud en wierook en mirre' (Matteüs 2:2, 10-11).

Met de geboorte van de baby van Betlehem kwam er een grote gave – een macht die sterker was dan wapens, een rijkdom die blijvender was dan de munten van Caesar. Dit kind zou de Koning der koningen en de Heer der heren worden, de beloofde Messias, Jezus Christus, de Zoon van God.

Hij werd geboren in een stal, zijn wieg was een kribbe, en Hij kwam uit de hemel om als sterfelijk mens op aarde te leven en het koninkrijk van God te vestigen.

Tijdens zijn aardse bediening leerde Hij de mens de hogere wet. Zijn heerlijke evangelie hervormde het denken van de wereld. Hij zegende de zieken, liet de lammen lopen, liet de blinden zien en de doven horen. Hij wekte zelfs mensen uit de dood op.

Wat was de reactie op zijn boodschap van genade, zijn woorden van wijsheid, zijn levenslessen? Er waren weinig mensen die Hem waardeerden. Zij wasten zijn voeten. Zij leerden zijn woord. Zij volgden zijn voorbeeld.

Maar er waren er veel die Hem verloochenden. Toen Pilatus hen vroeg: 'Wat moet ik dan doen met Jezus, die Christus genoemd wordt?', schreeuwden zij: 'Hij moet gekruisigd worden!' (Matteüs 27:22.) Zij bespotten Hem. Zij gaven Hem azijn te drinken. Zij hoonden Hem. Zij sloegen Hem met een riet. Zij spuwden naar Hem. Zij kruisigden Hem.

Kunnen wij zelfs maar ten dele begrijpen hoezeer God, onze Eeuwige Vader leed toen zijn Eniggeboren Zoon in het vlees gekruisigd werd? Is er een vader of moeder die niet het grootste mededogen zou hebben als hij of zij een zoon in zijn eigen Hof van Getsemane hoorde uitroepen: 'Vader, indien Gij wilt, neem deze beker van Mij weg; doch niet mijn wil, maar de uwe geschiede' (Lucas 22:42).

Wij houden allemaal van het prachtige bijbelverhaal over Abraham en Isaak. Hoe verschrikkelijk moeilijk moet het voor Abraham geweest zijn om, uit gehoorzaamheid aan God, zijn geliefde Isaak naar het land Moriah mee te nemen om hem daar als brandoffer te presenteren. Kunt u zich voorstellen hoe bezwaard zijn hart was terwijl hij hout verzamelde voor het vuur en naar de aangewezen plaats reisde? Zijn lichaam moet wel gekweld zijn geweest door hevige pijn en zijn geest door hevige verdriet toen hij Isaak vastbond, op het hout op het altaar legde en zijn hand uitstreekte om zijn zoon te doden. Hoe heerlijk was toen de volgende verklaring, en hoe welkom en met welke verba-

zing zal die ontvangen zijn: 'Strek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet Ik, dat jij godvrezend zijt, en uw zoon, uw enige, Mij niet hebt onthouden' (Genesis 22:12).

Toen God getuige was van het lijden van Jezus, zijn Eniggeboren Zoon in het vlees, en zag hoe groot zijn beklemming was, kwam er geen stem uit de hemel om het leven van Jezus te sparen. Er was geen ram in het struikgewas om als vervangend offer te dienen. 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe' (Johannes 3:16).

Door alle generaties heen is de boodschap van Jezus hetzelfde geweest. Op de kusten van het prachtige Galilea zei Hij tegen Petrus: 'Komt achter Mij.' Filipus vanouds kreeg de oproep: 'Volg mij.' Tegen Matteüs, die bij het tolhuis zat, zei Hij: 'Volg Mij.' En u en mij zal Hij, als we maar luisteren, ook uitnodigen om Hem te volgen.

Maar hoe moeten we Hem volgen als we Hem niet kunnen vinden? En hoe kunnen we Hem vinden als we Hem niet zoeken? Waar en hoe moeten we beginnen met dit zoeken naar Jezus?

De formule voor het vinden van Jezus is altijd hetzelfde geweest en zal dat altijd blijven – *door het eerlijke, oprechte gebed van een nederig en rein hart*. De Heer gaf door de profeet Jeremia het volgende advies: 'Gij [zult] Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij vraagt met uw ganse hart' (Jeremia 29:13).

Alvorens we met succes een zoektocht naar Jezus kunnen ondernemen, moeten we eerst tijd voor Hem maken in ons leven en een plaats voor Hem reserveren in ons hart. In deze drukke tijden zijn er velen die tijd hebben om te sporten, boodschappen te doen, te werken, te spelen – maar geen tijd hebben voor Christus.

In veel prachtige huizen is er een plaats om te eten,

een plaats om te slapen, een plaats waar het gezin bij elkaar kan komen – maar is er geen plaats voor Christus.

Voelen we ons geweten bij het denken aan zijn woorden: 'De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen' (Matteüs 8:20). Of misschien brengt het ons in verlegenheid als we ons het volgende herinneren: 'En zij baarde haar eerstgeboren zoon en wikkelde Hem in doeken en legde Hem

Als we op zoek gaan naar Jezus, geholpen en geleid door het beginsel gebed, dan is het essentieel om een duidelijk beeld te hebben van Wie wij zoeken.

in een kribbe, omdat voor hen geen plaats was in de herberg' (zie Lucas 2:7). Er was geen plaats. Geen plaats. Zo is het altijd geweest.

Als we op zoek gaan naar Jezus, geholpen en geleid door het beginsel gebed, dan is het essentieel om een duidelijk beeld te hebben van Wie wij zoeken. De herders vanouds zochten Jezus het kind. Maar wij zoeken Jezus de Christus, onze oudste broer, onze Middelaar bij de Vader, onze Verlosser, de Oorzaak van ons heil; Hij was in het begin bij de Vader; Hij die de zonden van de wereld op zich nam en zo bereidwillig stierf opdat wij voor eeuwig zouden leven. Dat is de Jezus die wij zoeken.

En als we Hem vinden, zullen we dan net zo voorbereid zijn als de wijzen vanouds en Hem gaven schenken uit onze vele kostbaarheden? Zij gaven Hem goud, wierook en mirre. Dat zijn niet de gaven waar

**'Er zijn harten op te beuren.
Er zijn vriendelijke woorden te
spreken. Er zijn gaven te schenken.
Er zijn daden te verrichten. Er zijn
zielen te redden.'**

Jezus ons vraagt. Jezus vraagt ons om het volgende af te staan van de gaven van ons hart: 'Ziet, de Here verlangt het hart en een gewillige geest' (zie Leer en Verbonden 64:34).

In deze geweldige bedeling van de volheid der tijden zijn onze kansen om wat van onszelf te geven werkelijk onbepert, maar ze zijn wèl tijdelijk. Er zijn harten op te beuren. Er zijn vriendelijke woorden te spreken.

Er zijn gaven te schenken. Er zijn daden te verrichten. Er zijn zielen te redden. En onthoud dat 'wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, gij louter in de dienst van uw God zijt' (zie Mosiah 2:17).

Gelukkig kunnen wij allen de kans krijgen om anderen van dienst te zijn. Als we er maar op letten, zullen we een bepaalde, heldere ster zien die ons naar die kans zal leiden.

Iemand die zo'n ster zag en hem volgde, was Boyd Hatch uit Salt Lake City (Utah). Boyd kan zijn benen niet gebruiken en is voor de rest van zijn leven aan een rolstoel gekluisterd. Hij had daardoor alleen naar zichzelf kunnen kijken, zelfmedelijden kunnen hebben en meer kunnen bestaan dan echt leven. Maar broeder Hatch keek niet naar zichzelf, maar naar het leven van anderen, en omhoog naar Gods hemel; en de ster van inspiratie leidde hem niet naar die ene kans, maar letterlijk naar honderden. Hij organiseerde scoutinggroepen voor gehandicapte jongens. Hij leerde hun kamperen. Hij leerde hun zwemmen. Hij leerde hun basketbal spelen. Hij leerde hun te geloven. Sommige jongens waren terneergeslagen en vol zelfmedelijden en wanhoop. Hij gaf hun de fakkel van de hoop. Hij toonde hun zijn eigen voorbeeld van worsteling en prestatie. Met een moed die wij nooit geheel zullen kennen of begrijpen, overwonnen die jongens van vele verschillende godsdiensten onoverkomelijke hindernissen en hervonden zichzelf. Door dat alles vond broeder Hatch niet alleen vreugde, maar door bereid-

wilig en onzelfzuchtig van zichzelf te geven, vond hij Christus.

Ieder lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen heeft zich in de doopwateren verbonden om als getuige van God te staan 'in alle dingen en in alle plaatsen' (zie Mosiah 18:9) en heeft de bereidwilligheid getoond om 'elkanders lasten te dragen, zodat ze licht mogen zijn' (zie Mosiah 18:8).

Door dat verbond in ons leven te vervullen, leren we Degene kennen die heeft verklaard: 'Ziet, Ik ben Jezus Christus, Die in de wereld zou komen, zoals de profeten hebben getuigd' (3 Nephi 11:10). Dat is de Jezus die wij zoeken. Dat is onze Broer van wie wij houden. Dat is Christus, de Heer, die wij dienen. Ik getuig dat Hij leeft, want ik spreek als iemand die Hem gevonden heeft. □

SUGGESTIES VOOR DE HUISONDERWIJZERS

---

1. Volgens president Monson is de boodschap van Jezus door de eeuwen heen hetzelfde gebleven: 'Volg Mij'.
2. Maar hoe moeten we Hem volgen als we Hem niet vinden? En hoe kunnen we Hem vinden als we Hem niet zoeken?
3. De formule voor het vinden van Jezus is altijd hetzelfde geweest en is te vinden in het eerlijke, oprechte gebed van een nederig en rein hart.
4. Om naar Hem op zoek te gaan, moeten we in ons leven *tijd* en in ons hart *plaats* voor Hem inruimen.
5. En als we Hem vinden, is het zijn boodschap dat wij van onszelf moeten geven in waarachtig dienstbetoon aan anderen – dat wij harten moeten opbeuren, vriendelijke woorden spreken, goede daden verrichten, en zielen redden die dat nodig hebben.

ROSA CLARA

AUSTRALISCHE PIONIER

Marjorie B. Newton

Toen de elfjarige Rosa Clara Friedlander in maart 1849 in Sydney Town, Australië, de loopplank van het schip afliep, had ze al de halve wereld rondgereisd vanaf haar geboorteplaats, de Kanaaleilanden. Op dat moment had ze er geen flauw idee van dat ze geen zeven jaar later nog eens de halve wereld rond zou reizen naar weer een nieuw leven in Utah, waar de pioniers zich aan het vestigen waren. In de tussenliggende jaren kwam ze in aanraking met het herstelde evangelie, hielp ze bij de opbouw van de pas opgerichte Gemeente Sydney van de kerk, en groeide ze naar volwassenheid.

Rosa Clara werd in 1837 op Guernsey geboren, een van de kanaaleilanden die tussen Frankrijk en Engeland liggen. Het gezin verhuisde naar Engeland en vervolgens, na het overlijden van haar vader, naar New South Wales in Australië. Toen Rosa Clara er in 1849 met haar moeder, Eliza Fried-

lander, en haar jongere broertje James arriveerde, was Sydney al een grote, welvarende stad. Twee jaar na hun aankomst trouwde Clara's moeder met George W. Watson.

Ongeveer zes weken na het huwelijk openden de ouderlingen John Murdock en Charles W. Wandell het Zendingsgebied Australië. Tegen de Kerst hadden ze twaalf mensen gedoopt, en op de eerste zondag in 1852 organiseerde ouderling Wandell de Gemeente Sydney.

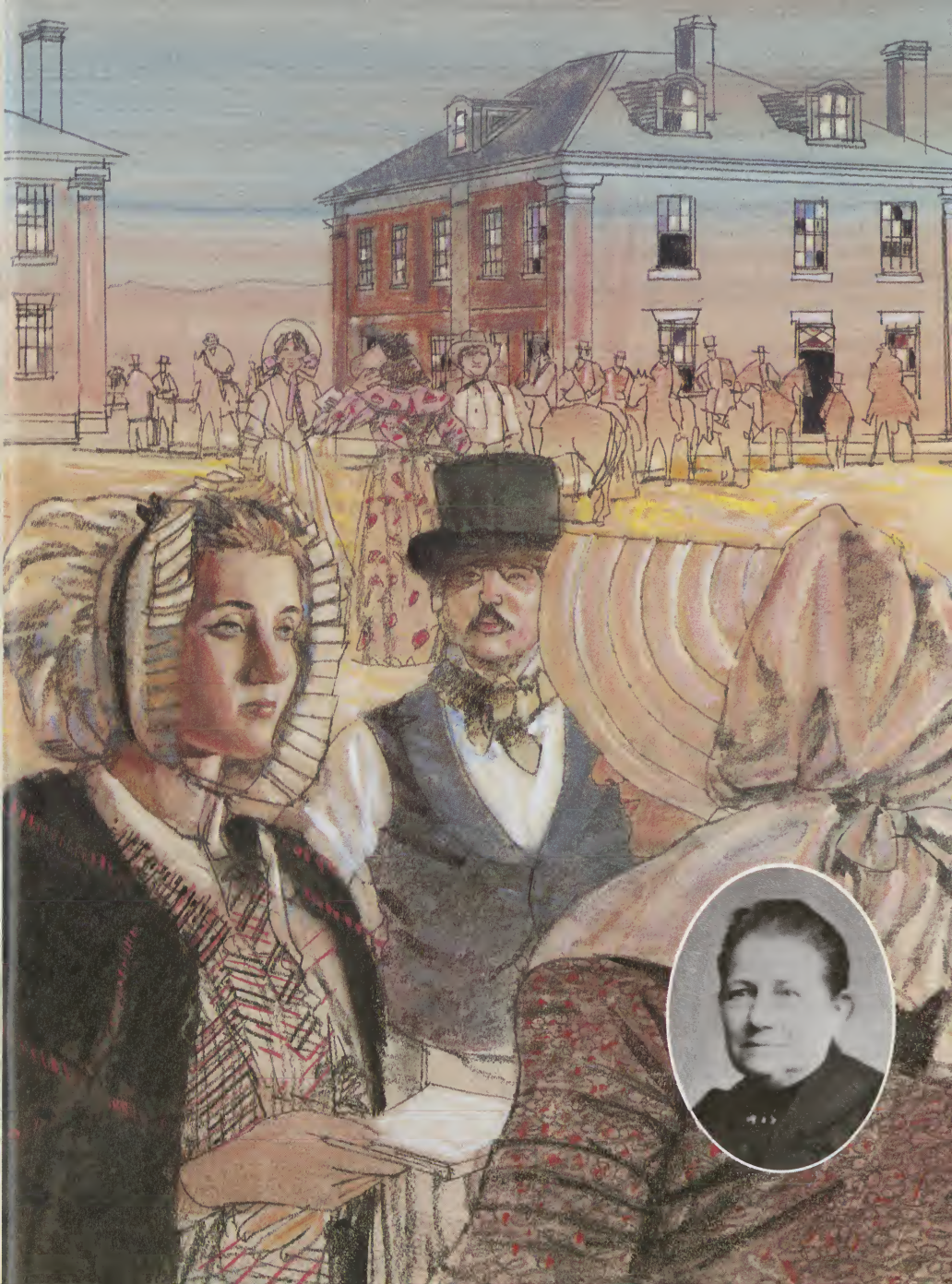
Eliza Watson, haar man en haar kinderen aanvaardden het evangelie en werden een paar weken na de organisatie van de gemeente gedoopt. George Watson werd tot priester geordend, en het hele gezin was actief in de pasgeorganiseerde gemeente. Er werden vaak haardvuuravonden bij hen thuis gehouden, en toen de zendingen iemand nodig hadden om naar Melbourne te verhuizen en daar als deeltijdzende-

ling werkzaam te zijn, bood George Watson aan om te gaan.

Rosa Clara was daar heel verdrietig om. Ze was nu vijftien en vond het heerlijk om in de kleine gemeente te werken, en ze was ook goede vriendinnen geworden met een ander meisje, Mary Clines. En hoewel ze veel van haar moeder hield, kon ze schijnbaar toch niet zo goed met haar stiefvader opschieten. Dus, met toestemming van haar ouders, bleef Rosa Clara in Sydney onder toezicht van de zendingspresident, en ging de rest van het gezin naar Melbourne.

Rosa Clara woonde bij haar pasgetrouwde vriendin Mary en haar man, Robert Evans, in Kissing Point aan de Parramatta River. Elke zondag liep ze bijna twintig kilome-

Rosa Clara deelde brochures van de kerk uit en deed wat ze kon aan het zendingswerk in Sydney.

ter naar de stad om de diensten bij te wonen in de Old Assembly Rooms tegenover het gerechtshof in King Street. Deze vertrekken op de bovenste verdieping van een schoolgebouw waren eerder als vergaderruimte gebruikt door de Presbyteriaanse kerk. Nu huurden de mormoonse zendingen die ruimte voor de Gemeente Sydney.

Rosa Clara woonde elke donderdagavond de koorrepetitie bij en zong 's zondags in het koor mee. Ze deelde brochures van de kerk uit en deed wat ze kon voor het zedingswerk in Sydney.

Op 21 mei 1853 trouwde de zestienjarige Rosa Clara Friedlander met Charles Joseph Gordon Logie, een pasgedoopt lid, in de Schotse kerk. Predikant James Fullerton voltrok het huwelijk omdat HLD-ouderlingen toen nog geen huwelijken mochten voltrekken in Australië. Maar de nieuwe zedingspresident, ouderling Augustus Farnham, en een andere vriendin van Rosa Clara die lid van de kerk was, woonden de plechtigheid bij en tekenden als getuige de akte. 'Vandaag het huwelijk bijgewoond van broeder Logie en zuster Rosa Friedlander bij predikant Fullerton', schreef president Farnham in zijn dagboek. 'Die avond teruggegaan naar broeder Gingells huis en ze daar opnieuw getrouwd. De rest van de avond heel genoeglijk doorgebracht (...) in vrolijkheid, vrede en harmonie.'

Rosa Clara en Charles Logie betrokken een woning en bleven actief in de gemeente. Een van de nieuwe zedelingen, ouderling John Hyde, had mondkanker. Hij ging snel achteruit, en de enige plaats waar hij verzorgd kon worden was een openbare instelling.

Rosa Clara maakte zich zorgen om de eenzame, zieke en door pijn gekwelde zending. Uiteindelijk regelden zij en Charles het zo dat ouderling Hyde bij hen thuis gebracht werd, waar het moedige zestienjarige meisje de zending verzorgde tot hij stierf.

Op 27 juni 1854 kreeg Rosa Clara haar eerste kind, een meisje, die ze Annie Augusta noemden, naar president Farnham. Toen de kleine Annie Augusta veertien maanden oud was, vertrok het gezin met een groep heiligen met het schip de *Julia Ann* naar Californië. Vier weken later sloeg het noodlot toe.

Op de avond van 3 oktober 1855 legde Rosa Clara haar kindje in bed terwijl enkele leden van de kerk op het dek lofzangen zongen. Plotseling liep het schip op een koraalrif. Even heerste er grote verwarring. Toen zwom een lid van de bemanning naar het rif en bond het schip vast met een touw. De kapitein maakte zich op om de vrouwen en kinderen met een reddingsbroek een voor een naar het rif te brengen.

Niemand wist wat hen te wachten stond die aardedonkere nacht. De vrouwen waren bang. Uiteindelijk bood Rosa Clara, nog geen achtien, aan om als eerste te gaan.

Terwijl het schip zonk, klom Rosa Clara op schoot bij de kapitein waarna ze hand over hand naar het koraalrif getrokken werd.

Inzet: Rosa Clara's theepot en de gegraveerde kokosnootdrinkbeker worden nu als kostbaar familiegoed bewaard.

Haastig bond ze de kleine Ann in een bruine wollen sjaal op Charles' rug en maakte zich klaar om naar het rif gedragen te worden. Maar vol afschuw zag Rosa Clara hoe haar man en kind overboord geslagen werden door de wilde zee. Gelukkig wist een bemanningslid hen ongedeerd weer aan boord te krijgen.

Met enorme moed liet Rosa Clara haar gezin op het wrak achter, klom op de schoot van de kapitein en hand over hand bewogen ze zich naar het rif. Daar liet de kapitein haar achter, alleen in het donker, met blote voeten op het scherpe koraal, tot haar borst in het zeewater terwijl de golven om haar heen sloegen. Langzaam maar zeker werden de meeste opvarenden, ook Charles en de kleine Ann, veilig van het wrak gehaald. Maar niet iedereen was zo gelukkig. Twee kleine meisjes waren van het dek gespoeld en niet teruggevonden; twee vrouwen en een baby waren in hun hut verdronken.

Toen het licht werd, maakte de bemanning met hout en spijkers uit het wrak een vlot. Daarmee kregen ze de passagiers naar een klein eiland, dat acht weken lang hun woonplaats werd.

Een ton harde scheepsbeschuut en een kist thee uit het schip, en kokosnoten, vis, schildpaddeveles en -eieren hield de groep in leven. Van kokosnootschalen maakten ze drinkbekers. Met een grote zijden rok, ook van het schip gehaald, maakte Charles een tentje voor Rosa Clara, die ziek was. De kleine Ann speelde met veel plezier in het zand. Na de reddingsboot van het schip te hebben gerepareerd, roeiden enkele bemanningsleden meer

dan 300 kilometer naar Tahiti om hulp te halen.

De familie Logie en anderen werden twee maanden na de schipbreuk van het eiland gehaald, en kwamen uiteindelijk in San Francisco aan. Daar reikte ouderling George Q. Cannon aan Rosa Clara een kleine tinnen theepot uit als onderscheiding voor haar moed om als eerste naar het koraalrif te gaan. De theepot wordt tot op heden als kostbaar kleinood in de familie bewaard, met een gegraveerde kokosnootdrinkbeker en een handgemaakte spijker uit de *Julia Ann*.

Uiteindelijk vestigden Charles en Rosa Clara zich in American Fork (Utah), waar Rosa Clara twaalf kinderen grootbracht. Maar hoewel ze de Heer haar hele leven diende, is haar dienstbetoon als jong meisje in de eerste gemeente van de kerk in Sydney nooit vergeten. 'Er zijn verschillende grote en bloeiende kolonies [in Australië] met elk vele duizenden Britse inwoners', schreef Charles Wandell in 1852 naar Franklin D. Richards, 'en de kleine gemeente in Sydney is het hart van het koninkrijk van waaruit het moet groeien.'

Tegenwoordig zijn de meer dan zeventigduizend Australische leden in achttien ringen en vijf zendingengebieden een blijvend monument voor de pioniersgeest van zendingen als Charles W. Wandell en moedige leden als Rosa Clara Friedlander Logie. □

Marjorie Newton, lid van de Wijk Bankston in de Ring Sydney Mortdale Australië, heeft de geschiedenis van de kerk in Australië te boek gesteld.

EEN GEESTELIJKE REUS

Terry O’Rand

Het was broeierig heet en het goot van de regen. Toch liepen de zendelingen door, terwijl een mengsel van zweet en regen van hun gezicht en hun rug stroomde. Links en rechts lagen de bescheiden woninkjes van de inwoners van een arme wijk in Hong Kong.

Wanneer ouderling Tavita Sagapolu op de multiplex deur van zo’n huisje klopte, leek hij wel een reus. De voormalige ster van het Amerikaanse ‘college football’ was nu een voltijdzending die hoog uittorende boven de meeste mensen in die stad. En nu bleek dat hij ook boven deze woninkjes uittorende. Die kwamen namelijk maar tot zijn kin.

Nadat ze op een van de huisjes waren afgelopen, wendde Tavita’s ervarener collega, die al enkele maanden op zending was, zich tot de jonge Samoaan en liet hem aankloppen. Het zou de eerste keer zijn dat Tavita sinds zijn aankomst in Hong Kong ergens aanklopte, en het zou een ervaring zijn die hij nooit zou vergeten.

Tavita beefde van de zenuwen toen hij aanstalten maakte om te kloppen. ‘Mijn mond werd helemaal droog en wilde niet open’, herinnert hij zich. Toch stapte hij op de deur af – een deur die zo klein was dat hij moest bukken om aan te kloppen.

‘Terwijl ik daar bukde, vergat ik hoe sterk ik was. Ik hoefde niet eens te kloppen – mijn hand beefde zo

hevig dat ik mijn arm alleen maar bij de deur hoefde te houden.’ Voordat Tavita er erg in had, bezweek de deur onder het gewicht van zijn arm. In paniek probeerde hij toen de deur terug te hangen in zijn scharnieren voordat er iemand kwam.

Plotseling verscheen er een oudere vrouw. Toen ze de deur opendeed, viel die op haar. Ze kwam schreeuwend naar buiten. ‘Ik greep mijn collega, zette die voor me en zei tegen de vrouw: “Hier, praat maar met hem!” Ik zal nooit het gezicht vergeten van die vrouw toen de deur op haar gevallen was.’ Nu grinnikt Tavita wanneer hij terugdenkt aan dit voorval.

EEN LEVENSLANGE DROOM

Al vanaf zijn elfde jaar droomde Tavita ervan op zending te gaan – en niets zou hem in de weg staan. Hij luisterde graag naar de geestelijke ervaringen van teruggekeerde zendelingen, en zijn vastberadenheid om ook op zending te gaan groeide met de dag. Tegen de tijd dat Tavita naar de universiteit ging en op het punt stond om contracten te tekenen die hem een beurs zouden verschaffen als hij football zou spelen voor de University of Hawaii te Manoa, zorgde hij ervoor dat hij toestemming kreeg om tussendoor twee jaar voor de Heer te werken.

Nadat hij een eervolle zending had volbracht, keer-

Tavita (midden) en zijn zedingscollega met het eerste gezin dat zij doopten. 'Toen ik mijn zedingsoproep voor Hong Kong kreeg, dacht ik eerst: "Wat moet een Samoaan van 120 kilo daar?" Maar ik wist dat mijn Hemelse Vader wilde dat ik daar voor Hem zou werken.' Tavita's kracht heeft hem geholpen om de mensen op meer dan één manier te verheffen.

de Tavita terug naar het Hawaiaanse team, en afgelopen jaar was hij in de herfst al weer klaar om te spelen.

Tavita werd in American Samoa geboren, maar toen hij vier was verhuisde het gezin naar Hawaii. 'Ik was bijna de hekksluiter', lacht Tavita, doelend op het feit dat hij het veertiende van vijftien kinderen was.

In de Samoaanse cultuur is het gezin erg belangrijk, en een groot gezin wordt gerespecteerd. De ouders worden met grote eerbied behandeld. 'Als je uit een groot gezin komt, heb je geleerd als broer en zus op elkaar te bouwen', legt Tavita uit. 'Je geeft elkaar kracht en morele steun. Altijd als een van ons de anderen nodig had, stonden we klaar om te helpen. Waar we ook waren, we kwamen altijd opdruven om te helpen. En zo is het nog steeds.'

Toen Tavita's broers en zusters ouder werden, werkten ze om mede te voorzien in het onderhoud van het gezin. Hun vader werkte hard en moeder bleef thuis om de kinderen op te voeden.

Alle vijftien kinderen groeiden op in het evangelie,

Tavita's goedaardigheid bleek toen hij zich liet gebruiken als wedstrijd-object tijdens een recreatiedag van zijn zending.

wat een belangrijke rol speelde in hun leven. 'Ik ben dankbaar dat mijn ouders me voortdurend aanmoedigden om het goede te doen', zegt Tavita. 'Tot nu toe heb ik er nooit problemen mee gehad om mij aan mijn normen te houden, wat de omstandigheden ook waren.'

DAVID EN GOLIAT

Mensen die met Tavita kennismaken worden aanvankelijk afgeschrikt door zijn lange, gespierde gestalte. Maar zodra hij begint te praten, straalt zijn opgewekte, liefdevolle geest daar doorheen en is men niet meer bang. 'Ik wil dat de mensen zien dat Samoanen zachtaardige, vriendelijke mensen zijn. Ons wordt geleerd anderen te respecteren en, belangrijker nog, an-

deren te behandelen zoals we zelf behandeld willen worden.'

Tavita mag dan groot zijn, maar hij is niet gewelddadig of opvliegend. Zijn naam betekent 'David'. Hoewel hij in gestalte meer op Goliath lijkt, staat zijn naam voor moed en geduld – eigenschappen die de bijbelse David en hij gemeen hebben. Tavita leerde als kleine jongen al geduld te hebben. Hij had richting nodig, en toen hij dertien was interesseerde een goede vriend hem in gewichtheffen. Toen hij veertien was, kon Tavita al bijna twee keer zijn eigen gewicht heffen.

'Toen ik nog maar veertien was, dachten de mensen dat ik al twintig was. Dat kwam door mijn uiterlijk en mijn gedrag. Ik had het lichaam van een volwassene. Maar ik hield nog steeds van spelen en tekenfilms kijken op de tv.'

In de daaropvolgende jaren bleef Tavita doorgroeien, zowel in kracht als in lengte. Hij deed mee aan wedstrijden in gewichtheffen in het hele land en won er verscheidene. Toen Tavita vijftien was, reisde hij naar Little Rock (Arkansas), waar hij uitgeroepen werd tot de sterkste 14-17-jarige in de Verenigde Staten. Vijf jaar lang won hij de nationale kampioenschappen. Toen hij achttien was, kon hij al 412 kilo 'trekken' [= tijdens het omhoogbrengen van het gewicht eronder duiken en het vervolgens met gestrekte armen geheel naar boven duwen – vert.].

Op school blonk Tavita niet alleen uit in gewichtheffen, maar ook in Amerikaans football. In zijn eerste seizoen werd hij geselecteerd voor zowel het staats- als het nationale college footballteam. Er komt bijna geen einde aan zijn lijst met trofeeën. 'Ik blonk uit in football en gewichtheffen omdat dat mijn twee lievelingssporten zijn', zegt hij.

ZELFDISCIPLINE LEREN

Maar Tavita blonk niet alleen uit door zijn voorliefde voor sport. Hij had zichzelf ook een strenge discipline opgelegd. Door die discipline leerde hij ook Kantonees toen hij zich aan het voorbereiden was op zijn zending in Hong Kong. 'Toen ik mijn zendingsooproep voor Hong Kong kreeg, dacht ik eerst: "Wat moet een Samoaan van 120 kilo daar?" Maar ik wist dat mijn Hemelse Vader wilde dat ik daar voor Hem zou werken.'

In het begin had Tavita moeite met de taal. Het was frustrerend voor hem om zijn sterke gevoelens over het evangelie niet over te kunnen brengen. 'Door

geduld te oefenen en te bidden leerde ik te volharden. De band tussen mijn Hemelse Vader en mij werd nauwer – nauwer dan ik ooit voor mogelijk had gehouden. Ik had letterlijk eelt op mijn knieën.'

Door geduld te oefenen had hij een geslaagde zending. En die eigenschap is hem nog steeds van nut in zijn studie en zijn footballcarrière. Vroeger op school dacht hij dat hij zichzelf tegenover anderen moest bewijzen, maar nu hoeft hij zich alleen maar tegenover zijn Hemelse Vader te bewijzen door rechtvaardig te leven.

Tavita blijft zes dagen per week trainen. 'Het geeft me veel voldoening om het lichaam op te bouwen dat ik van mijn Hemelse Vader heb gekregen, om het rein te houden, en lichamelijk en geestelijk gezond.'

VOORBEELD

Tavita wil ook een goed voorbeeld zijn voor al zijn vrienden, zowel de leden als de niet-leden. Hij wil een goede invloed uitoefenen op zijn omgeving.

Maar zijn band met de Heer is het belangrijkste. 'De band die ik met mijn Hemelse Vader heb, lijkt een beetje op de band die ik met mijn vader en moeder hier heb. Ik doe wat ik kan om Hem te dienen en te doen wat Hij van me vraagt.'

Tavita's vader is onlangs overleden en zijn moeder woont in Californië, maar de familie komt zo vaak mogelijk bij elkaar om samen plezier te maken. Tavita vindt het vooral erg leuk om samen met zijn broers en neven aan auto's te sleutelen. 'Ik vind het erg leuk om auto's te repareren. Ik vind alles leuk wat met mijn handen en gereedschap te maken heeft. Ik heb veel aanleg voor het repareren van allerlei dingen. Bovendien was mijn vader monteur, en zijn mijn broers dat ook.'

Tavita heeft een enthousiaste raad aan de jonge mensen in de kerk: 'Ga op zending. Vooral de jongemannen van negentien. Ga meteen. Het zullen misschien niet de makkelijkste, maar wél de beste twee jaar van je leven worden.'

Hij raadt de jeugd ook aan om zelf te ontdekken hoe belangrijk het evangelie is.

'Blijf actief in de kerk', voegt Tavita eraan toe. 'Zorg voor een nauwe band met je Hemelse Vader. Dat heeft mij enorm geholpen.'

En dat is de soort houding die van Tavita Sagapolu, of hij nu staat of knielt, een ware geestelijke reus maakt. □

DE LAATSTE KAMPEERTOCHT

Een verhaal van Jack Weyland

**'Ga ik dood?' vroeg zijn vader.
En Tracy vond het plotseling
moeilijk om wat te zeggen.**

Toen de dokter Tracy's vader uit het ziekenhuis ontsloeg, deed hij dat om hem thuis te laten sterven. De kanker was te laat ontdekt en te ver uitgezaaid om er nog veel aan te kunnen doen.

Het was niet alleen ten behoeve van Tracy's vader dat de dokter hem niet had verteld dat hij stervende was; zijn moeder had ook tijd nodig om de situatie te verwerken voordat ze er met haar man over kon praten.

Tracy was toen achttien. De laatste paar schoolweken voor de zomervakantie had hij als verdoofd doorgebracht. Nu werkte hij als landmeter voor rijkswegbeheer en had de weekeinden vrij – om te wachten.

Zijn drie oudere broers en hun echtgenotes kwamen om de beurt met het vliegtuig naar het ouderlijk huis om tijd met hun vader door te brengen, en vlogen vervolgens terug naar hun werk in verafgelegen steden.

Op een dag riep zijn vader hem de slaapkamer binnen, die spaarzaam verlicht was en naar pijn rook. Het nachtkastje stond vol glazen en potjes met pillen.

ILLUSTRATOR RICHARD HULL

'Heb ik weleens tegen je gelogen?' vroeg zijn vader.

'Nee.'

'Lieg dan ook niet tegen mij. Ga ik dood?'

Plotseling kon Tracy niets uitbrengen. Hij probeerde zich hoopgevende woorden te herinneren zoals 'binnenkort weer op de been zijn', die zijn broers en hun echtgenotes zo makkelijk gebruikt hadden. Maar het hielp niet.

'Ga ik dood aan kanker?' vroeg zijn vader weer.

'Ja', antwoordde Tracy.

Zijn vader zuchtte en zei zachtjes: 'Dat dacht ik al.'

In de loop van de daaropvolgen-

de weken trof zijn vader alle noodzakelijke voorbereidingen – hij liet een notaris komen om zijn testament af te maken en andere financiële aangelegenheden af te wikkelen, en hij koos een redelijk geprijsde doodkist en een graf.

Toen ging hij rustig liggen en wachtte geduldig op de dood. Maar net als slaap, komt de dood niet altijd op uitnodiging.

Hij leek zelfs een beetje beter te worden.

Op een warme zomerdag in juli keek hij uit het slaapkamerraam en zei: 'Ik heb zin om te vissen.'

Natuurlijk was dat onmogelijk; dat zei moeder, dat zeiden de oudere broers en hun echtgenotes, en dat zeiden ook de burens.

Maar de dokter zei: 'Als hij denkt dat hij het kan, en iemand kan meegaan om het voornaamste werk te doen, waarom laat u hem dan niet gaan?'

Tracy kreeg de taak om zijn vader mee te nemen voor een laatste vistocht in de bergen. Nadat hij enkele dagen lang druk bezig was geweest met de voorbereidingen – boodschappen doen, voorraden pillen inslaan, en zijn moeders eindeloze lijst lezen met tips over de verzorging van zijn vader – stapte Tracy eindelijk op een zaterdagmorgen de kleine kampeerwagen binnen voor een laatste inspectie alvorens zijn vader te halen.

Al zijn hele jeugd lang, bedacht hij

terwijl hij naar de scheuren in het linoleum op de vloer keek, *was dit zijn vaders kerk geweest.*

Zolang hij zich kon herinneren, was zijn vader inactief. Lang geleden had iemand in de kerk hem bedledigd – waar het over ging en wie dat was, wist niemand meer. Maar het was voldoende geweest om hem uit de kerk te houden, behalve dat hij wel kwam kijken als zijn zoons iets te doen hadden in de kerk.

Tracy wist niet anders of zijn vader had de zondag als *zijn* dag behandeld. 'Zes dagen in de week werk ik hard in de winkel. Ik moet toch ten minste één dag per week kunnen doen wat ik wil.' En dat hield in: vissen in het voorjaar en de zomer, jagen in de herfst, en 's winters lekker thuis wat timmeren.

Tracy reed de kampeerwagen de bergen in terwijl zijn vader zwiingend in de passagiersstoel naar de kronkelende bergrivier naast de weg zat te kijken.

'Ik was vergeten hoe mooi het hier is', zei zijn vader. 'Ik ken dit gebied als mijn broekzak. De wegen, de bergen, de bochten in de rivier – ik ken ze allemaal. Zie je dat plekje waar de rivier onder de spoorbrug door stroomt? Dat is een prima visstekje. Als je het juiste vistuig gebruikt, garandeer ik je dat je twee of drie forellen vangt.'

'Je laat het zo makkelijk klinken,

pap, maar dat is het nooit wanneer ik het probeer.'

'Maar ik heb ook al twintig jaar in deze rivier gevist. In al die tijd moet ik toch wat geleerd hebben. Weet je, ik denk dat ik alle goede stekjes maar voor je opschrijf. Dan heeft iemand nog wat aan mijn kennis over deze rivier.'

Zwijgend reden ze enkele kilometers verder terwijl zijn vader de rivier bestudeerde en de toestand van de visstekjes.

Tracy vroeg zich af of zijn vader wist dat hij helemaal niet om vissen gaf.

'We hadden hier vaker moeten komen, alleen maar vader en zoon.'

'Mama zou me nooit hebben laten gaan op zondag.'

'Nee, daar was ze erg tegen.'

'Maar we hadden op zaterdag kunnen gaan, pap.'

'Zeker, dat had gekund', zei zijn vader nadenkend. 'Tenminste, als ik een assistent-bedrijfsleider had gehad aan wie ik de winkel kon toevertrouwen. Je weet dat zaterdag onze drukste dag was.'

'Dat weet ik; dat zei je altijd.'

We zijn vreemden voor elkaar, dacht Tracy terwijl hij verder reed. Ik weet eigenlijk niet veel over hem. En wat weet hij nu eigenlijk van mij?

Al gauw kwamen ze bij het meer. Ze zagen dat het kampeerplekje dat al jaren zijn vaders voorkeur had, nog vrij was. Het was het laatste

plekje langs de weg naar het meer en lag op een heuvel, met een goed uitzicht op het meer en de bergen.

Na de lunch nam zijn vader zijn pillen en ging een dutje doen.

Halverwege de middag werd hij wakker. 'Ik voel me geweldig!' kondigde hij opgewekt aan. 'Deze berglucht doet me meer goed dan alle dokters in de wereld. Kom, we gaan vissen!'

Eerst droeg Tracy twee klapstoelen naar de oever, vervolgens het visgerei, en ten slotte de parasol. Zijn moeder had hem laten beloven die voor zijn vader op te zetten. Toen alles klaar was, liep hij samen met zijn vader langs het pad naar het meer.

Urenlang gebeurde er niet veel, maar plotseling gaf zijn vader een schreeuw en zijn hengel boog sterk door. Tegelijkertijd sprong er zo'n dertig meter verderop in het meer een grote forel uit het water, zijn kop heen en weer schuddend in een poging om de haak kwijt te raken.

'Hij is vast wel negen kilo!' riep zijn vader opgewonden.

Het was een lange strijd tussen de man en de vis. Toen de vis het opgaf, werd hij langzaam maar zeker naar de oever getrokken. Enkele malen hadden ze hem tot op zes meter van de oever getrokken, maar trok hij zich met geweld weer terug in dieper water.

'Pap, ik kan hem nu zien. Hij is gigantisch.'

Eindelijk was de strijd voorbij.

'Pak het net, Tracy. Voorzichtig!'

Tracy stond aan de waterkant te wachten tot de vis dichtbij genoeg was, doopte vervolgens een net aan een lange steel in het water, en trok de afgematte vis de lucht in, waardoor hij heftig ging kronkelen.

'Hij is prachtig', zei zijn vader vol ontzag.

Tracy pakte het grote mes en stond al klaar om de vis een harde klap met het heft te geven om hem uit zijn lijden te verlossen. Dat had zijn vader hem geleerd.

'Sla hem niet dood!' riep zijn vader. 'Ik wil hem niet houden.'

'Nee?'

'Ik wil hem in leven laten. Hij hoort hier thuis. En hij heeft te moedig gevochten om te sterven. Kun je de haak er gemakkelijk uithalen?'

Tracy greep de vis bij de kieuwen en keek waar de haak vastzat. Die zat diep in zijn keel.

'Hij heeft de haak ingeslikt, pap. Ik kan 'm er niet uithalen zonder de vis te doden.'

'Snij dan de lijn door en gooi hem terug in het water. Snel.'

Hij pakte zijn mes, sneede de lijn enkele centimeters boven de bek van de vis door, en liet hem voorzichtig in het water zakken. Een seconde of twee lag hij stil, toen voel-

de hij de vrijheid en zwom snel weg naar dieper water.

Tracy keek zijn vader aan en vroeg zich af waarom hij de grootste vis had losgelaten die ze ooit in het meer gezien hadden.

'Hij is nu vrij, nietwaar? Vrij om rond te zwemmen. Hij kan gaan naar plaatsen die wij nooit zullen zien. Ik ben blij dat we hem niet gehouden hebben – jij ook?'

Omdat alles na die vis een anticlimax zou zijn, hielden ze ermee op en brachten de spullen weer terug naar de kampeerwagen.

'Wat zou je ervan vinden om van de zomer enkele weken met me mee te gaan naar Californië?' vroeg zijn vader, die nog overliep van enthousiasme over het vangen van de vis. 'Er is daar een ziekenhuis waar ze mensen met ziekten als die van mij behandelen. We zouden er met de auto heen kunnen gaan. Ze beweren dat ze zelfs ergere gevallen dan ik kunnen genezen.'

Zijn vader was positiever dan hij hem in jaren gezien had.

'We kunnen toch terugvechten tegen die ziekte? We hoeven toch niet bij de pakken neer te zitten en de nederlaag te aanvaarden? We vertrekken over een week of twee, alleen jij en ik. En wanneer ik helemaal beter ben, laten we mama overvliegen om zich bij ons te voegen. Dan laten we haar heel Californië zien – nemen we een korte vakantie met z'n drietjes. Mis-

schien gaan we wel naar Mexico en Midden-Amerika of nemen we een boot door het Panamakanaal. Klinkt dat goed?'

Zelfs toen Tracy het eten klaar maakte, bleef zijn vader nog doorpraten over een reis naar Mexico. Tracy bakte hamburgers en maakte een blik bonen open. Zijn vader nam zijn pillen en toen aten ze.

Laat in de middag kwamen er zware wolken en tegen de avond zaten ze midden in een hevige onweer. Tracy keek door het raam van de kampeerwagen hoe de wind hele gordijnen regen in sporadische patronen over het meer joeg. Een paar keer flitste de bliksem om hen heen.

Zijn vader, die plotseling veel ouder leek, ging na het nemen van zijn pillen naar bed, zijn voorhoofd volledig bezweet. Tracy bleef nog een poosje op om te lezen.

Rond elf uur 's avonds werd zijn vader al hoestend en kokhalzend wakker en braakte zijn avondeten uit.

Tracy stond op en deed zijn zaklamp aan. Zijn vader zat overeind in bed, helemaal in elkaar gedoken van de pijn.

Tracy pakte een kom en een doek en begon de rommel op de vloer op te ruimen.

'Het spijt me, het spijt me', zei z'n vader telkens weer. 'Het komt zeker door die pillen.'

Zodra Tracy klaar was met opruimen, pakte hij een washandje en waste zijn vader zo goed als hij kon. Ze verwisselden zijn bezwete pyjama voor een oude broek en een overhemd.

Eerst was zijn vader bang om nog meer pijnstillers te nemen. Maar terwijl de uren voortkropen, zat hij op de rand van het bed heen en weer te schommelen, met zijn hoofd naar voren en zijn kaken op elkaar geklemd, vechtend tegen de pijn.

Maar om één uur, toen hij de pijn niet meer kon verdragen en bereid was om te riskeren dat hij weer zou overgeven, vroeg hij Tracy om een snee brood en zijn pillen.

'Heeft de vis vannacht pijn?' vroeg zijn vader toen hij zijn laatste pil genomen had.

'Dat weet ik niet, pap. Het is maar een vis.'

'Hij zwemt daar ergens rond met die haak die bij iedere ademtocht dieper in hem komt te zitten.'

'Hij redt zich wel.'

'Denk je dat hij me dankbaar is dat ik zijn leven heb gered of zou hij me vervensen omdat ik hem verder laat lijden?'

'Maakt u zich daar maar geen zorgen over.'

'Elke keer dat hij probeert te eten, elke keer dat hij slikt, zit daar die haak die aan zijn binnenste trekt. Misschien was hij dood beter af geweest. Misschien hadden we

hem toch dood moeten maken.'

'Papa, alstublieft. U moet gaan slapen.'

'Misschien is hij al dood. Misschien drijft hij met zijn buik omhoog in het water.'

Zijn vader stond op en liep naar het raam om over het meer uit te kijken. De regen was inmiddels een constante motregen geworden.

'Het is zo moeilijk om te beslissen wat je moet doen – zo moeilijk om God te spelen, zelfs voor een vis.'

Tracy ging liggen, in de hoop dat zijn vader ook gauw weer naar bed zou gaan, maar hij bleef maar bij het raam staan, de zwarte nacht instarend.

Tracy moest in slaap gevallen zijn, want enkele minuten later hoorde hij de deur dichtvallen en

zijn vader de duisternis in lopen.

Hij sprong zijn bed uit, kleepte zich aan en rende naar buiten.

Een paar minuten later vond hij zijn vader, die aan de oever van het meer stond en met zijn zaklantaarn over het wateroppervlak scheen.

'Papa, wat doe je daar?'

'Ik wil weten of de vis dood is.'

Plotseling was Tracy erg bang. Hij wist dat hij zijn vader niet met geweld kon terugbrengen naar de kampeervagen. Daar was hij te groot voor.

'Papa, kom alstublieft mee naar binnen. Het regent.'

'Ik weet dat het regent', zei zijn vader terwijl hij het licht van zijn zaklantaarn heen en weer liet gaan over het water.

'U weet dat mama boos zou zijn als ze wist dat u hier buiten in de regen stond. Ga alstublieft mee naar binnen.'

Zijn vader was eindelijk tevredengesteld en draaide zich om naar Tracy. 'Hij drijft niet met zijn buik omhoog. Hij moet nog in leven zijn. We kunnen nu wel teruggaan.'

Tracy legde zijn arm om het middel van zijn vader en hielp hem het pad op.

'Bid je weleens voor me?' vroeg zijn vader.

'Ja, dat doe ik.'

'Wat bid je dan?'

'Dat u beter wordt.'

'Bid daar maar niet meer om. Bid

maar dat Gods wil gedaan zal worden. We moeten erop vertrouwen dat Hij weet wat het beste is. Jij en ik kunnen dat zelfs voor een vis niet beslissen.'

Terug in de kampeerwagen sliep zijn vader de rest van de nacht.

Toen Tracy de volgende ochtend wakker werd, zag hij dat het een grijze, saaaie, regenachtige dag was. Zijn vader werd om tien uur wakker. Tracy maakte pap en voor zijn vader een kop instant koffie.

'Het is toch zondag vandaag?' vroeg zijn vader.

'Ja, dat klopt.'

'Voor zover ik me kan herinneren is dit de eerste zondag dat je de kerkdiensten overslaat. Ik had hier niet met je moeten komen. Vooral niet in dit weer. We zullen vandaag niet veel kunnen vissen. Natuurlijk kun je soms wel eens veel vangen als het regent – als je tenminste zin hebt om te vissen.'

'O, dat is goed.'

'Ik heb nagedacht over wat ik gisteren zei – over naar Californië gaan. Als we het deden, zou al ons spaargeld eraan opgaan. Eén ding is zeker: de verzekering zou het nooit betalen. En als de behandeling niet hielp, wat zou je moeder dan moeten zonder geld?'

Het deed Tracy verdriet te beseffen dat Californië zijn vaders laatste hoop op genezing was, en dat die hoop zojuist was verdwenen.

'Ik denk dat ik wel nooit het Panamakanaal zal zien.' zei zijn vader. 'Nou, we moeten er maar het beste van maken, zolang het nog kan.'

Tracy, die nog bezig was de pan af te drogen die hij voor de pap had gebruikt, keek de andere kant op terwijl de tranen over zijn wangen biggelden.

'Ik heb wat geld gespaard voor je zending en een deel van je studie, maar als er nog iets anders is dat je van me wilt, laten we er dan nu over praten, voordat we terug naar huis gaan.'

Tracy wist wat hij wilde, maar hij wist niet of hij het zijn vader zou durven vragen. Hij wist dat het iets was wat zijn vader niet verwachtte.

'Papa, ik zou graag een vaderlijke zegen willen hebben.'

Zijn vader schudde verdrietig zijn hoofd. 'Je weet dat ik je die niet kan geven. Ik ben geen ouderling. Waarom wil je dat?'

'Mijn hele leven ben ik geordend door andere mannen en heb ik zegenen gekregen van anderen, soms van mensen die ik niet eens kende, maar eigenlijk wilde ik dat u dat deed – mijn eigen vader.'

'Het spijt me. Ik wist niet dat het zoveel voor je betekende.'

'Ik dacht vroeger dat als ik heel erg mijn best deed om een zo goed mogelijke jongen te zijn, dat u dan zou inzien hoe de kerk was en dat u

wel weer actief zou worden. Papa, ik heb nooit de dingen gedaan die de andere jongens op school deden. Waarom bent u daardoor de kerk niet gaan waarderen?'

'Ik weet het niet.'

'U hebt het niet eens opgemerkt, nietwaar? U hebt het allemaal als vanzelfsprekend aangenomen. En nu is het te laat. Papa, ik wil een vaderlijke zegen.'

Die kan ik je niet geven. Als je een zegen wilt, zul je die aan de bisschop of de huisonderwijzers moeten vragen.'

'Zij zijn mijn vader niet. U wèl.'

'Maar ik kan het niet. Ik draag het Melchizedeks priesterschap niet.'

'Papa, u kunt me toch wel een vaderlijke zegen geven ook al draagt u het priesterschap niet. Maar als u zich daar niet prettig bij voelt, leg dan gewoon uw handen op mijn hoofd en spreek een gebed uit', smeekte Tracy.

'Nee, dat kan ik niet. Vraag het alsjeblieft niet van me. Ik weet niet hoe ik dat moet doen. God zou toch niets horen van wat ik zei.'

'Ik zou het horen. Vindt u dat niet belangrijk? Alstublieft, dit is misschien mijn enige kans om een vaderlijke zegen te krijgen.'

Zijn vader zat lang op de keukenstoel uit het raam te kijken.

'Alstublieft, papa.'

'Wat moet ik dan doen?'

'Blijf maar in die stoel zitten, dan kniel ik neer zodat u uw han-

den op mijn hoofd kunt leggen.'

Tracy knielde voor zijn vader neer.

'Wat moet ik zeggen?'

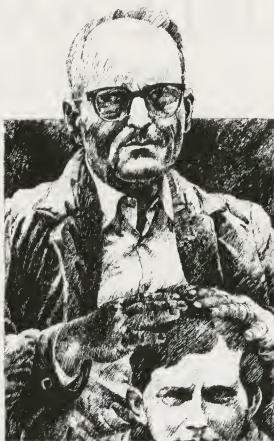
'Spreek gewoon een gebed uit.'

Hij veelde de grote handen van zijn vader zachtjes op zijn hoofd rusten.

'God,' begon hij langzaam, 'Tracy wilde dat ik dit deed. Ik heb het juiste priesterschap niet, maar hij dacht dat ik wel een gebed uit mocht spreken.' Hij pauzeerde enkele seconden en ging toen verder. 'Hij is altijd een goede jongen geweest. Niet dat mij daarvoor de eer toekomt. Ik had een beter voorbeeld voor hem moeten zijn, maar er kwam altijd eten op tafel en ik heb hem geleerd om eerlijk te zijn en hard te werken. Als hij wat doen moet, dan doet hij het ook. Er zijn zoveel mensen, zelfs mormonen, die niets af kunnen maken.'

Tracy wist dat de tranen over zijn gezicht stroomden, maar dat vond hij niet erg.

'Ik was niet wat ik had moeten zijn. Ik denk dat U dat wel weet. Maar ik vind dat hij aardig uitgevalen is, nou . . . beter dan aardig. Ik vind hem de geweldigste jongen die een vader kan hebben. God, U zult voor hem moeten zorgen. Dat zal hij nodig hebben, want ik ben stervende. U moet hem maar helpen - dat is alles wat ik kan zeggen.'

Plotseling was al het verdriet dat Tracy had opgekropt, verdwenen.

'Misschien kan hij denken,' vervolgde zijn vader met een vreemd soort rust over zich, 'aan de goede dingen die ik als vader heb gedaan en zal hij niet aan mijn tekortkomingen denken. En misschien als hij zelf vader is, zal hij het niet te druk hebben om met zijn zoon op stap te gaan en met hem te voetballen. Ik deed dat wel, weet U. En misschien zal hij niet te snel neerkijken op mensen in de kerk die koffie drinken of af en toe een biertje nemen. Misschien zal hij in plaats daarvan proberen ze te helpen, en niet zijn als hen die hun neus ophalen voor mensen die roken en toch naar de kerk gaan.'

Zijn vader pauzeerde en ging toen verder. 'Ik wil dat hij op zending gaat, maar alleen als hij hard werkt. En ik zou willen dat hij in de

tempel trouwt. Ik heb dat nooit gedaan, maar ik denk dat het een goed begin van een huwelijk is. Zegen hem, alstublieft. Het is een goede jongen en ik houd van hem.' Er volgde een lange pauze. 'Ik denk dat ik klaar ben. Tracy, hoe moet ik nu eindigen?'

Tracy vertelde het hem en zijn vader beëindigde het gebed.

Tracy veegde zijn tranen af aan zijn mouw en stond op.

'Was dat goed?' vroeg zijn vader.

Tracy knikte zwijgend. Hij dacht dat zijn stem misschien zou overslaan als hij probeerde uit te leggen wat dit voor hem betekende. Toen strekte hij zijn armen uit en omarmde zijn vader.

'Het was niet zo slecht. Ik hoop maar dat de zegen werkt', zei zijn vader met een flauwe glimlach door de tranen heen.

Tijdens de lunch regende het nog steeds.

Toen ze klaar waren, stelde zijn vader voor om maar terug naar huis te gaan. Als ze meteen vertrokken, zouden ze op tijd zijn om gezamenlijk naar de avondmaalsdienst te gaan.

De daaropvolgende drie zondagen gingen ze naar de kerk, en toen werd de pijn zijn vader te veel en moest hij thuis blijven. De huisonderwijzers hielpen Tracy elke week om het gezin thuis het avondmaal te bedienen, en hielden dat vol tot zijn vader eind augustus stierf. □

INDIVIDUELE AANDACHT

Het is een deel van onze taak als zusters-hulpvereniging om oog te hebben voor de behoeften van anderen, de evangeliebeginselen in ons leven tot uiting te laten komen, en anderen te onderwijzen. Wij geven gehoor aan de oproep van koning Benjamin: 'Gij zult hun leren om in de wegen der waarheid en ingetogenheid te wandelen; gij zult hun leren elkander lief te hebben en elkander te dienen' (Mosiah 4:15).

De vrouw heeft van nature oog voor de behoeften van anderen. Een jong Israëlich meisje dat gevangen was genomen door de Syriërs werd dienstmaagd in het huis van Naāman, overste van het Syrische leger. Naāman was melaats. Het jonge meisje wist van Naāmans melaatsheid en zei tegen haar meesteres, Naāmans vrouw: 'Och, was mijn heer maar bij de profeet in Samaria, dan zou deze hem wel van zijn melaatsheid verlossen' (2 Koningen 5:3). Op grond van haar getuigenis ging Naāman naar de profeet Elisa en werd hij genezen.

Het jonge meisje had dit niet hoeven doen. Maar door haar grote geloof in de profeet, haar respect voor Naāman en zijn vrouw, en haar zelfvertrouwen, deed ze het wel. Ze liet zien dat ze oog had voor de

behoefte van een ander, meer dan in haar omstandigheden van haar verwacht mocht worden.

Hoe hebben we oog voor de behoeften van anderen?

Als we de evangeliebeginselen in ons leven tot uiting laten komen, wil dat zeggen dat anderen aan ons kunnen zien wat we geloven. Priscilla Sampson-Davis kreeg een exemplaar van het Boek van Mormon toen ze in 1963 in Nederland was, maar in haar thuisland Ghana werd de kerk pas in 1979 georganiseerd. Zestien jaar lang ging ze om met andere bekeerlingen in Afrika, in afwachting van haar doop.

Een van de zusters waar ze

op huisbezoek ging, kon niet lezen. Dus, om die zuster de kans te geven de waarheden van het evangelie in zich op te nemen, las zuster Sampson-Davis haar vaak uit de Schriften voor, en legde ze de betekenis ervan uit. Ze volgde de raad op die Paulus aan Timoteüs had gegeven: 'Wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof en in reinheid' (1 Timoteüs 4:12).

Hoe kunnen we naastliefde in ons leven tot uiting laten komen?

Onderwijzen wil zeggen iemand leren hoe zij iets kan doen of zijn. Naāmans anonieme dienstmaagd en zuster Sampson-Davis namen beide de tijd om iemand een belangrijke les te leren. Ze zijn een voorbeeld van de raad die in Leer en Verbonden 88:77-78 staat: 'En Ik geef u een gebod, dat gij elkander de leer van het koninkrijk moet onderwijzen. Onderwijst ijverig, en Mijn genade zal met u zijn.'

Genade is met ons als we ons best doen om het evangelie te onderwijzen. Niet alleen wordt zodoende ons leven verrijkt, maar wordt de ziel verlicht van hen die de waarheid leren.

Hoe is iemand u tot zegen geweest door u iets te onderwijzen? □

Van het gebiedspresidium

De tiende van de Heer

*President Spencer J. Condie
Eerste raadgever in het presidium Gebied Europa*

Tiende wordt niet met geld betaald. Tiende wordt met geloof in en liefde voor de Heer betaald.

Ongeveer vijftien jaar geleden hield ik mij de week voor Kerstmis bezig met de tiendevereffening. Voor een bisschop is dat een geweldige tijd waarin hij zijn dankbaarheid en waardering kan uiten aan elk lid van de wijk, dat op zijn beurt verklaart een eerlijke tiende te hebben betaald.

Michael en Lyndy, een jong paar met drie kleine kinderen, waren op de vereffening verschenen. Hij werkte hard in zijn bedrijfje maar verdiende nauwelijks genoeg om zijn gezinnetje te kunnen onderhouden. Als trouwe heiligen der laatste dagen waren zij gekomen om zich ervan te verzekeren dat hun tiende en bijdragen goed in de boeken waren opgetekend. Na ons ervan vergewist te hebben dat dit het geval was, vroeg ik hun of zij een volledige tiende hadden betaald.

Mike en Lyndy kregen tranen in hun ogen toen zij zeiden dat zij eigenlijk nog tweehonderd dollar moesten betalen om van een eerlijke tiende te kunnen spreken. Met trillende stem legden zij uit dat ze zo'n bedrag nog wel hadden, maar als ze nog een beetje Kerst wilden vieren, zou dat gebruikt moeten worden voor schoenen en kleding, en als er wat overbleef een stukje speelgoed voor de kinderen.

Ik had te doen met dit fijne stel dat zo graag een eerlijke tiende wilde betalen, maar dat zich ook verplicht voelde hun kinderen een vrolijk kerstfeest te geven.

Twee dagen later kreeg ik een telefoontje. Het was Mike. Hij wilde nog even langskomen om zijn eerder aangegeven status van onvolledige-tiendebetaler te wijzigen. Hij en Lyndy hadden er over

gebeden en het uitvoerig besproken: het was belangrijker een volledige-tiendebetaler te zijn dan cadeautjes uit te pakken met Kerst. Zij waren in de tempel getrouwd en hun kinderen waren in het verbond geboren. Als zij een eeuwig gezin wilden blijven, moesten zij de geboden naleven waartoe zij zich verbonden hadden.

Ik vulde een nieuwe 'Op-gave van bijdragen' in en Michael verklaarde dat hij en zijn eeuwig metgezellin nu volledige-tiendebetalers waren. Dit keer verliet hij mijn kamer stralend, omdat hij wist dat hij de wil des Heren had gedaan. Dit keer was het de bisschop die tranen in zijn ogen had.

Twee dagen voor Kerstmis ging de telefoon weer. Het was Mike. Hij had zojuist een nieuwe baan gekregen. Hij kon gelijk begin-

nen. De vensters des hemels gingen open.

Het doel van ons aardse bestaan is als Jezus Christus te worden, en als we dat willen bereiken, zullen we in ons leven de beginselen in praktijk moeten brengen die Hij onderwees en naleefde. Hij was bereid in Getsemane de prijs te voldoen voor onze zonden en stierf aan het kruis opdat wij het eeuwige leven kunnen beërven.

Zijn offer was volledig. Ons zal wellicht niet gevraagd worden ons leven neer te leggen om wille van het evangelie, maar wel is ons geboden een eerlijke tiende van ons inkomen te betalen. Daardoor zullen wij de liefde van de Heer ervaren en door dit bescheiden offer meer als Hij worden. Tiende wordt niet met geld betaald. Tiende wordt met geloof in de Heer betaald. <

De zegen van beproevingen

Marilyn Choules

De moderne tijd heeft ons van de meest geavanceerde gemakken voorzien. We hoeven niet dag na dag te knokken voor ons bestaan. Aan ons is het gegeven in de laatste dagen te leven, het evangelie is hersteld en de zegeningen van de tempel staan ons ter beschikking. Ook is ons de eervolle taak toevertrouwd de wereld voor te bereiden op de wederkomst van onze Heiland, Jezus Christus.

Is het dan verwonderlijk dat we met moeilijkheden worden geconfronteerd? Als we denken dat ons leven van een leien dakje zal gaan, zonder problemen, begrijpen we het doel van het leven niet. Dat doel is getoetst te worden en ons te ontplooiën.

Ouderling Neal A. Maxwell heeft gezegd:

‘De thermostaat van de oven der beproeving is voor ons niet al te hoog gezet - hoewel we dat soms wel denken. Onze God is een louterend God die al heel lang zielestaal tempert. Hij weet wanneer onze uitmuntendheid de juiste scherpte heeft bereikt en of er meer in ons zit dan we tot dan toe gegeven hebben. Op zekere dag zullen wij God loven dat Hij ons tot het uiterste gedreven heeft - zoals zijn Eniggeborene in Getsemane en op Golgota.’

Het maakt echt niet uit wat voor of hoeveel beproevingen we hebben. Van belang is hoe wij op beproevingen reageren. De keuze is aan

ons. Die keuze komt goed tot uiting in Alma 62, vers 41:

‘Maar ziet, wegens de zeer langdurige oorlog tussen de Nephieten en de Lamanieten waren velen verhard; en velen werden zachtmoedig wegens hun beproevingen, zodat zij zich voor God vernederden, ja, in de diepste ootmoed.’

Waarom raakten sommigen verhard en verbitterd, terwijl anderen die met hetzelfde probleem werden geconfronteerd, zachtmoedig werden? Wie kozen voor verharding en verbittering, maakten geen groei door. Noch voelden zij de liefde en steun van de Heer, omdat zij Hem hadden buitengesloten. Wie zachtmoedig werden, vernederden zich. Zij waren bereid zich op de Heer te verlaten. Alleen als wij ons op de Heer verlaten, zijn wij ontvankelijk; en dan kunnen wij groeien.

In Ether 12, vers 27 doet de Heer de volgende belofte:

‘En als de mensen tot Mij

komen, zal Ik hun hun zwakte tonen. Ik geef de mensen zwakte, opdat zij nederig mogen zijn; en Mijn genade is voldoende voor allen, die zich voor Mij vernederen, want indien zij zich voor Mij vernederen, zal Ik zwakke dingen sterk voor hen

doen worden.’

En zo kunnen we groeien en sterk worden. Waarom dat zo belangrijk is? Uit de geschiedenis kunnen wij veel leren over de groei van de mannen en vrouwen die wij hoogachten als voorbeelden van grootheid en kracht:

Adam	- moest de hof van Eden verlaten; een zoon vermoordde de andere zoon
Abraham	- werd gevraagd zijn enige zoon te offeren
Mozes	- wilde geen prins zijn en moest vluchten voor zijn leven; leefde vele jaren in ballingschap; gaf veertig jaar lang leiding aan een halsstarrig volk
Ruth	- verloor haar man, was arme armenleester.
Job	- verloor alles wat hij had
Nephi	- werd vervolgd door zijn broers
Moroni	- een legeraanvoerder wiens soldaten in de strijd vielen; moest zich jarenlang in eenzaamheid schuilhouden
Joseph Smith	- werd vervolgd, verraden en gedood
Pres. Kimball	- verloor zijn moeder op jonge leeftijd; kampte jaren met zijn gezondheid
En ons grootste voorbeeld:	
Jezus Christus	- werd vervolgd, verkeerd begrepen en gekruisigd

In memoriam

Ouderling Cuthbert

Op 11 april laatstleden heeft in Salt Lake City (Utah) de teraardebestelling plaatsgevonden van ouderling Derek

A. Cuthbert (64), van het Eerste Quorum der Zeventig. Ouderling Cuthbert overleed aan kanker. Zijn dood werd aan het slot van de algemene aprilconferentie bekendgemaakt.

Ouderling Cuthbert, afkomstig uit Engeland, trad in 1951 tot de kerk toe en werd in april 1978 als algemeen autoriteit van de kerk gesteuwd. Als zeventig was hij werkzaam in Groot-Brittannië, Afrika, Europa en in Zuid- en Noord-Amerika. De dag voor zijn dood was hij ontheven van zijn functie als cer-

ste raadgever in het algemeen presidium van de zondagschool.

Ten tijde van zijn roeping als algemeen autoriteit was hij werkzaam als president van het Zendingsgebied Edinburgh Schotland. Eerder was hij werkzaam geweest als regionaal vertegenwoordiger, ringpresident, districtspresident, en raadgever van vier zendingspresidenten.

Ouderling Cuthbert laat zijn vrouw, Muriel Olive Mason, zes dochters, vier zoons en verschillende kleinkinderen na. <

We zien dat kracht het gevolg is van het proces van beproeving, nederigheid en groei. De Heer heeft zoveel klaar liggen voor hen die dit proces verkiezen.

‘Op het ogenblik kunt gij met uw natuurlijke ogen het plan niet zien van uw God met betrekking tot de dingen, die hierna zullen komen, en de heerlijkheid, die op vele beproevingen zal volgen.

‘Want na vele beproevingen komen de zegeningen. Daarom komt de dag, dat gij met grote heerlijkheid zult worden gekroond; de ure is nog niet, doch is nabij’ (Leer en Verbonden 58:3-4).

Als we die zegeningen van God willen ontvangen, moeten wij kiezen voor een positieve houding ten aanzien van onze moeilijkheden en ellende. Die verschaffen ons de welkome mogelijkheid om voor nederigheid en ontvankelijkheid te kiezen, waardoor we sterk kunnen worden.

Laten we onze voorsterfelijke keuze gestand doen; dat was de keuze om op aarde getoetst te worden en daardoor te groeien. Laten we open staan voor elk probleem en elke beproeving. Laten we ons leven in de handen van de Heer leggen: laat Hem ons helpen, opdat wij sterk zullen worden en verder kunnen reizen op de weg naar volmaking. <

Gemeente Assen heropend

Jan Weening

Toen Jan van Biemen, de toenmalige president van de Gemeente Assen, bijna vijf jaar geleden de deur van het wijkgebouw De Schulp voorgoed achter zich dichttrok, omdat de gemeente opging in de Wijk Groningen vanwege de vorming van de Ring Apeldoorn, moesten de Assense leden wel wat wegslikken. Wat zouden zij kunnen toevoegen aan zo'n grote wijk als Groningen?

Vijf jaar later blijkt dat ze heel veel hebben bijgedragen. Ze voelden zich zo thuis in de Wijk Groningen, dat ook hun terugkeer naar Assen met gemengde gevoelens

gepaard is gegaan.

Deze terugkeer was echter noodzakelijk, omdat op papier het ledental van de gemeente Assen behoorlijk was toegenomen. De gemeente heeft nu 38 actieve leden.

Het was voor het presidium van de Ring Apeldoorn dan ook geen moeilijke keuze om de Gemeente Assen nieuw leven in te blazen. Aan de Stationsstraat in de Drentse hoofdstad werd een geschikt pand gevonden. Het pand bestaat uit een kapel met ongeveer 50 zitplaatsen, een keuken, toilet en 6 leslokalen. Vlak achter dit pand staat een ander gebouw dat vroeger als kantoor werd gebruikt. Dit gebouw heeft een ruime

hal en drie kamers. Het ligt in de bedoeling dat hier het jeugdwerk zal vergaderen.

Op eerste paasdag, 31 maart 1991, werd de eerste dienst gehouden, waarbij maar liefst 49 leden aanwezig waren waaronder het voltallige ringpresidium.

Het nieuwe presidium van de Gemeente Assen bestaat uit president Hans Lubberink, met als raadgevers Joop Dohle en Jelmert de Jonge.

Naschrift: Binnenkort zal de Gemeente Assen een open dag houden. *Kerknieuws* zal van deze gebeurtenis verslag doen in woord en beeld. Waarvan akte. <

Western-avond in Antwerpen

A. Lepinoy

Gewoontegetrouw organiseert de Gemeente Antwerpen jaarlijks verschillende activiteiten om de eendracht onder de leden te versterken. Deze activiteiten worden telkens onder een of ander motto geplaatst.

De activiteit van 23 maart stond in het teken van de pioniers. Men had er een gezellige western-avond van gemaakt.

Broeder Bierboom treedt op onder begeleiding van broeder Verheyen en vier zendingen.

De Amerikaanse cowboy is het symbool van de kracht en vitaliteit van het 'wilde Westen'.

Het kerkgebouw was omgevorder tot een Far West dat zijn weerga niet kent: van 'saloon' tot jaill, van stal tot driepikkel met kookketel. En er was 'real American food', waarvoor onze hartelijke dank aan zuster Sassenus.

Cowboys van allure en pioniersvrouwen vulden de recreatiezaal van het kerkgebouw.

Het was een prima gelegenheid om volksdansen en square dance te leren. Dit alles onder leiding van zuster Lepinoy en broeder en

zuster Verberck.

Hoe klein of groot een gemeente ook is, met een activiteit als deze moet er wel talent naar voren komen. Zo vergastte broeder Bierbooms de aanwezigen op twee Country and Western-liedjes. Vooral het liedje 'Gringo' werd een doorslaand succes, waarbij een aantal bereidwillige zendingen op voortreffelijke wijze een achtergrondkoortje vormde.

Verder brachten zuster Lombaert en zuster Pacquee, bijgestaan door broeder Liè-

geois en broeder De Bisschop hun interpretatie van onder andere 'Country Roads'. Ook broeder Smet liet zich niet onbetuigd, hij vertolkte enkele liedjes, waaronder 'Amanda'.

Steeds weer staat men versteld van de verborgen talenten van onze leden. Het was een geslaagde en opbouwende avond. Vol ongeduld wordt er naar de volgende activiteit uitgekeken. <

In deze saloon werd geen vuurwater geschonken. Wel kon deze squaw allerlei overheerlijke drankjes bestellen bij de toegewijde bartenders.

Zustersconferentie in Rotterdam-Noord

Annet van Grondelle

Hoofd public communications van de Ring Utrecht

Op zaterdag 16 maart is er in het gebouw van de Wijk Rotterdam-Noord een conferentie gehouden voor alle zusters van de Ring Utrecht Nederland.

Tijdens het openingsprogramma riep Broeder M. Jongkees de zusters op om hun vrees voor zendingswerk te overwinnen als uiting van de liefde in haar zuiverste vorm. Zuster E. Hoppen behandelde het thema 'Heiligen vervolmaken' en Broeder F. Berloth vertelde over het belang van familiegeschiedenis en tempelwerk.

Vervolgens werden er drie groepen gevormd die om

beurten (onderbroken door een heerlijke lunch) van drie belangwekkende presentaties

zuster G. Bijkerk stelde de zusters in de gelegenheid om ieder twee getuigenissen op

werk van de Genealogical Society of Utah dat bestaat uit het microfilmen van archiefstukken, zodat ze gebruikt kunnen worden voor stamboomonderzoek. Verder waren er op dat terrein interessante demonstraties van het extractiewerk door zuster M. Sterk, van een microfiche-leesapparaat door broeder A. van Dam, en van de mogelijkheid om familiegeschiedenis te verwerken via het software-programma van de kerk (Personal Ancestral File) door broeder C. Vermeer.

Al met al was het een zeer boeiende en leerzame dag. <

Zendingswerk door leden Heiligen vervolmaken Verlossing van de doden

konden genieten:

Broeder H. Falkena deed de zusters een zeer praktische manier aan de hand om hun Hemelse Vader tot hun bondgenoot te maken bij hun persoonlijke vervolmaking;

te schrijven die in present-exemplaren van het Boek van Mormon zullen worden geplakt en gebruikt door de zendingelingen; de broeders F. Brouwer en J. Slier gaven de zusters meer inzicht in het

Nu en dan is het goed even stil te staan bij 'de moeite en de arbeid', en in het verlengde daarvan de vergaderplaatsen van de eerste leden van de Wijk Rotterdam-Zuid. Deze wijk is in 1927 begonnen als dependance van de gemeente in Noord, die toen vergaderde in de Zwart Janstraat. Het adres van het eerste 'kerkgebouw' op Zuid was Korte Hillestraat 24a (foto linksboven). Heiligen met een fijne neus hadden het daar zwaar te verduren want in het belendende perceel waren de stallen van de Rotterdamse bereden politie gevestigd.

In 1930 verhuisde de gemeente naar een pand op de hoek van de Wevershoekstraat en de Millinxstraat (foto links-midden). Daar vierde men ook het honderdjarig bestaan van de kerk. Op de foto kunt u zien dat het pand nu voor heel andere doeleinden wordt gebruikt.

In 1935 verhuisde men naar

de Hillestraat 72 (foto links-onder). Daar heeft men evenwel niet lang vergaderd, want in het najaar van 1937 werd het kerkgebouw in de Bas Jungeriusstraat (foto rechtsboven) opgeleverd. De Zui-derlingen hebben daar tot

februari 1991 lief en leed gedeeld. Nu komen zij bij elkaar in het nieuwe kerkgebouw aan het Schoonveld (foto rechtsonder). Hierna treft u een verslag aan over het open huis dat onlangs in dat gebouw werd gehouden.

DE KINDERSTER

91STE JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1991

ZENIFF

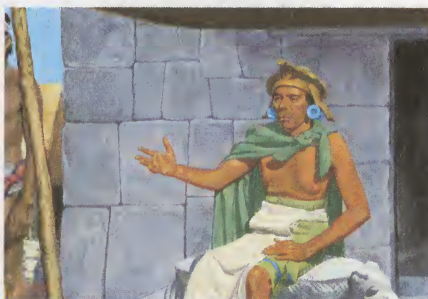

ILLUSTRATOR: JERRY THOMPSON

Zeniff en een groep Nephieten verlieten hun woning in het land Zarahemla. Ze reisden naar het land Nephi, waar hun volk eens had gewoond. (Omni 27; Mosiah 9: opschrift, 1)

Ze vonden er Lamaniëten, die daar woonden. Zeniff en vier van zijn mannen gingen naar de stad om met koning Laman te praten. Ze vroegen de koning of ze in zijn land mochten wonen. (Mosiah 9:4–5)

Koning Laman was sluw. Hij zei dat ze twee van zijn steden mochten hebben. Hij wilde dat ze in zijn land kwamen wonen zodat hij slaven van ze kon maken. (Mosiah 9:6, 10, 12)

Zeniff en zijn volk bouwden huizen en maakten muren om hun steden. Ze zaaiden zaad, verbouwden graan en kweekten fruit. Ze hielden ook vee. (Mosiah 9:8–9)

Koning Laman vertelde zijn volk dat er steeds meer Nephieten kwamen. Al gauw gingen de Lamaniëten erheen om de Nephieten te doden en hun vee en voedsel te stelen. (Mosiah 9:11, 13–14)

De Nephieten renden de stad in. Zeniff bewapende zijn volk met pijlen en bogen, zwaarden, knuppels en slingers en trok tegen de Lamanieten ten strijde. (Mosiah 9:15-16)

Voordat ze ten strijde trokken, baden de Nephieten God om hulp. De Heer gaf de Nephieten extra kracht en ze doodden veel Lamanieten en verdreven de rest. (Mosiah 9:17/18)

Na de strijd zette Zeniff wachten uit om het land. Hij wilde zijn volk en hun kudden beschermen tegen de Lamanieten. (Mosiah 10:2)

De Nephieten leefden jarenlang in vrede. De mannen verbouwen graan en de vrouwen maakten stof en kleding. (Mosiah 10:4-5)

Na de dood van koning Laman werd zijn zoon koning. Hij stuurde zijn leger om weer tegen de Nephieten te vechten. Zeniff verborg de Nephitische vrouwen en kinderen in de wildernis. (Mosiah 10:6, 8-9)

Weer kregen de Nephieten kracht van de Heer. Ze vochten tegen de Lamanieten en verdreven ze uit het land. (Mosiah 10:10, 19-20)

Lowell L. Hamblin

HONINGRATEN

De schaduwen werden langer en verdwenen uiteindelijk toen de zon ver in het westen achter de wazige bergen verdween.

Ons dorpje in het westen van Amerika had een van de beste rodeoterreinen in de omtrek en het was een ideale plek voor vier jongens om te spelen. Mijn vrienden en ik waren die zonnige middag naar het verlaten rodeoterrein gekomen en hadden onze fantasie de vrije loop gelaten. We hadden gevochten en veel slagen gewonnen van veedieven en andere bandieten. We hadden de wildste paarden bereiden en met de gemeenste stieren geworsteld.

Nu zaten we met z'n vieren rustig op de bovenste

trede van de tribune. Ray zei: 'Het wordt al gauw donker, dus we moeten maar naar huis gaan.'

'Ja, mijn broers zijn me vast al aan het zoeken,' zei ik, terwijl ik slierten haar uit mijn ogen veegde.

'Ik ben nog te moe om naar huis te lopen. Laten we nog even uitrusten', mompelde Bobby.

'Houden jullie van honing?' vroeg Jack. Hij staarde over het rodeoterrein heen naar het veld van meener Sampson, waar twaalf witte bijenkorven stonden, die in de schemering nauwelijks te zien waren.

'Ik wèl,' zei ik, 'met pindakaas en brood.'

Ray en Bobby waren het daarmee eens.

'Honing is erg lekker als het vers uit de raat komt', zei Jack toen. 'Hebben jullie wel eens honing vers uit

ILLUSTRATOR: LARRY WINBORG

de raat gegeten?’ Dat hadden we geen van allen. ‘Laten we dan maar eens gaan kijken of meneer Sampson nog honing in de korven heeft en ieder een raat halen.’

‘Is dat geen stelen?’ vroeg Ray.

‘Meneer Sampson heeft waarschijnlijk zoveel honing uit de raten gehaald als hij nodig heeft, dus ik denk dat hij het niet erg zal vinden als we wat namen’, antwoordde Jack.

We waren niet alleen moe, maar ook hongerig, dus was er niet veel voor nodig om ons te overtuigen dat een honingraat waarschijnlijk prima zou smaken. We liepen naar de andere kant van het rodeo-terrein, klommen over de omheining en namen ieder een honingraat uit een verschillende korf.

Toen we weer op de bovenste trede van de tribune zaten, begon mijn geweten te knagen en kreeg ik door dat er iets niet helemaal goed was aan wat ik deed. Ik had voor het donker thuis moeten zijn en ik had iets weggenomen dat van iemand anders was. Het eerste hapje honing smaakte ook niet zo goed als ik verwacht had.

En toen hoorden we het kraken van voetstappen op de steentjes onder ons.

‘Verstop snel je honingraat’, fluisterde Jack.

De voetstappen kwamen langzaam de tribune op, in onze richting. In de duisternis doemde de grote gestalte van een man op. ‘Goedenavond, jongens.’ Het was meneer Sampson. Hij werd door iedereen in het dorp gerespecteerd en aardig gevonden, en we begonnen ons een beetje onprettig te voelen.

Jack schoof onrustig heen en weer en probeerde de honing van zijn vingers af te veegen aan de tribune.

‘Goedenavond, meneer Sampson.’ Ray was de enige die nog wat kon zeggen.

‘Jullie zijn nog laat buiten, hè?’ vroeg hij.

‘Ja, meneer. We zouden net naar huis gaan’, antwoordde Ray.

Na een korte pauze vroeg meneer Sampson.

‘Jongens, weten jullie iets van bijen af?’

Die vraag maakte ons een beetje onrustig. Uitein-

delijk antwoordde Ray: ‘Ik geloof dat we er niet veel van af weten.’

‘Nee, dat dacht ik al. Ik zal jullie er iets over vertellen. In elke bijenkorf zijn er drie soorten bijen – de koningin, de darren en de werksters. Ze hebben allemaal bepaald werk te doen, en ze voeren allemaal hun werk goed uit. De koningin legt de eitjes waar later de jonge bijtjes uitkomen. De darren zijn de mannetjesbijen die de eitjes bevruchten.

Meneer Sampson was even stil om wat hij had verteld goed bij ons te laten inzinken. ‘Nu zal ik jullie over de werksters vertellen. Zodra het warm begint te worden in het voorjaar en de planten en bomen gaan bloeien, verlaten de werksters de korf en beginnen bloemennectar te verzamelen. Ze vliegen van bloem tot bloem tot ze niet meer mee kunnen nemen, en vliegen dan terug naar de korf om de nectar in de honingraat te doen. De honingraten die in de zomer vol raken, haal ik leeg. Maar wanneer het vroeg in de herfst koud wordt en de bloesems er niet meer zijn, kunnen de bijen niet meer werken, en dan laat ik de honingraten vol zodat ze daar tijdens de winter van kunnen leven. Als iemand de raten uit de korven zou halen, zouden de bijen verhongeren en zouden er geen bijen en geen honing meer zijn.’

Meneer Sampson stond op. ‘Nou, jongens, ik heb geloof ik wel genoeg over bijen verteld. Ik kan nu maar beter naar huis gaan.’ Hij begon de tribune af te dalen, maar stopte toen en draaide zich om. ‘Jullie kunnen ook maar beter naar huis gaan. Maar ik geloof dat er nog een karweitje is wat je misschien eerst wilt doen. Goedenavond, jongens.’

‘Goedenavond, meneer Sampson’, zeiden we allemaal tegelijk.

Een tijdje zaten we daar, verstomd. Meneer Sampson wist dat we de honingraten hadden gepakt, maar hij was niet boos geworden, had ons geen standje gegeven en had niet gedreigd.

We wisten welk ‘karweitje’ we moesten doen. We pakten onze honingraat, en brachten die terug naar de korf. □

LEES ELKE DAG

IN DE FRIJTBANK

LEES ELKE DAG IN DE SCHRIFTEN

Laurel Rohlfing

**Onderzoek de Schriften, want (. . .)
deze zijn het, welke van Mij getuigen
(Johannes 5:39)**

Hoe vaak eet je per dag? Hoe lang heb je wel eens niet gegeten? Als je geen eten of drinken krijgt, gaat je maag 'knorren' en voel je je slap.

Net zoals je lichaam elke dag gevoed moet worden om het sterk en gezond te houden, heeft je geest ook elke dag voedsel nodig om kracht te krijgen en dicht bij onze Hemelse Vader te blijven. Een manier om dat te doen is de Schriften te lezen. Onze profeet, president Ezra Taft Benson, heeft gezegd: 'Onze Hemelse Vader wil dat we elke dag in het Boek van Mormon lezen. Het is een speciaal geschenk van onze Hemelse Vader aan jou. Door te doen wat er in het Boek van Mormon staat, zul je de wil van onze Hemelse Vader doen.'

'Ik hoop ook dat je ouders en leiders je de kans zullen geven om te leren uit de Leer en Verbonden, de Parel van grote waarde en de Bijbel' (Algemene aprilconferentie 1989).

Als je elke dag de Schriften wil lezen, moet je eerst jezelf beloven dat je het zult doen. Probeer er dan een gewoonte van te maken om elke dag op dezelfde tijd te lezen, misschien 's ochtends als je uit bed komt, voor of na het eten, of voordat je gaat slapen. Je kunt een vers lezen, een hoofdstuk, een bladzijde, of een bepaalde tijd. Als je niet kunt lezen, vraag je of iemand in je gezin je wil voorlezen. Waar het om gaat, is dat je het elke dag doet.

Jezus heeft gezegd: 'En gezegend zijn allen, die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij

zullen met de Heilige Geest worden vervuld' (3 Nephi 12:6). Als je elke dag in de Schriften leest, zul je op veel manieren gezegend worden en zul je voelen dat je dicht bij je Hemelse Vader bent. □

Instructies

De plaat bestaat uit dertig genummerde stukjes. Kleur elke dag dat je de Schriften leest een van de stukjes in, te beginnen met nummer 1. Na dertig dagen is de plaat helemaal gekleurd en ben je eraan gewend geraakt om elke dag in de Schriften te lezen.

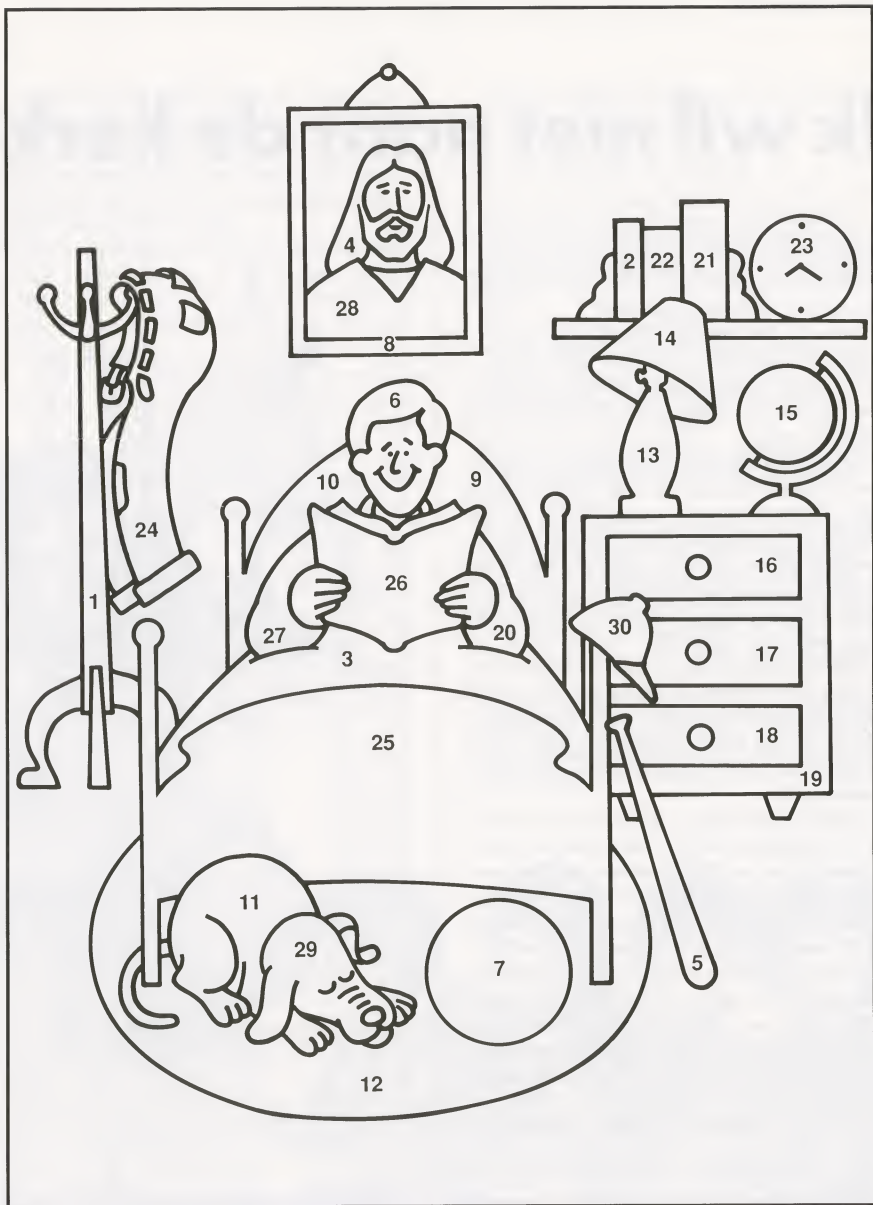
Ideën voor de participatieperiode

1. Lees de kinderen de volgende uitspraak van president Benson voor en laat ze een paar lievelingsteksten uit het Boek van Mormon voorlezen. 'Ik zie duizenden zendelingen voor me die op zending gaan en honderden teksten uit het Boek van Mormon uit het hoofd kennen, zodat ze een geestelijk uitgehongerde wereld voedsel kunnen geven' (Algemene aprilconferentie 1988).

2. Vertel of speel verhalen over moedige mensen zoals Jezus, Nephi, de jeugdige soldaten van Helaman, Mormon, Daniël en Samuël, die al op jonge leeftijd uit de Schriften onderwezen werden.

3. Doe kleine dingetjes die een verhaal uit de Schriften voorstellen in een tas. Laat de kinderen er een uit de tas pakken en vertellen aan welk verhaal het hen doet denken.

4. Vertel een verhaal uit de Schriften en stop op een spannend moment. Laat de kinderen het verhaal in de Schriften opzoeken en het einde voorlezen.

Ik wil niet naar de kerk

'Maar mama, ik wil vandaag niet naar de kerk!' klaagde Thijs. 'Ik wil thuisblijven en buiten spelen. We krijgen vrije dagen van school, waarom kunnen we dan niet vrij nemen van de kerk?'

De moeder van Thijs glimlachte toen ze vroeg. 'Wat zou er gebeuren als onze Hemelse Vader vakantie nam en een tijd lang niet over ons waakte of ons hielp? Bovendien heb je de rest van de week om buiten te spelen.'

De volgende dag ging Thijs inderdaad buiten spelen. Hij speelde lang en veel. Toen hij laat in de middag met zijn vriendjes aan het racen was op de fiets, keek hij over zijn schouder om te zien hoe groot zijn voorsprong was. Toen raakte zijn wiel een steen, en voordat Thijs wist wat hem overkwam, lag hij in een ziekenhuisbed met zijn linkerbeen in het gips en een groot verband om zijn hoofd.

Toen Thijs daar zo lag, werd zijn been omhooggehouden met een ketting en een gewicht. Hij kon zich niet omdraaien – hij kon alleen maar op zijn rug liggen. De dokters vertelden hem dat hij zeker vier weken zo zou moeten liggen! Zijn hele zomer was verknoeid!

Alleen maar stil liggen in een groot ziekenhuisbed was het moeilijkste dat Thijs ooit gedaan had. Zijn mama, papa en zusjes kwamen hem elke dag bezoeken. Ze brachten boeken mee om te lezen, cassettebandjes en spelletjes die hij liggend kon spelen. Dat hielp, maar toch leek elke dag heel lang te duren.

Toen het zondag werd, wist Thijs dat zijn familie naar de kerk zou gaan en pas laat in de middag op bezoek zou komen. Thijs kleurde in zijn nieuwe kleurboek en las toen een paar boeken. *Het voelt allemaal wel naar* dacht hij. *Het is zondag en als ik niet hier lag, zou ik nu in de kerk zijn. Dát zou beter voelen.*

Thijs dacht aan zijn jeugdwerkklass. *Ze hebben nu waarschijnlijk de participatieperiode en zingen een paar van mijn lievelingsliedjes. Misschien spelen ze dat bijbelverhaal wel dat zuster Hendriks ons afgelopen week geleerd*

ILLUSTRATOR: DALE KILBOURN

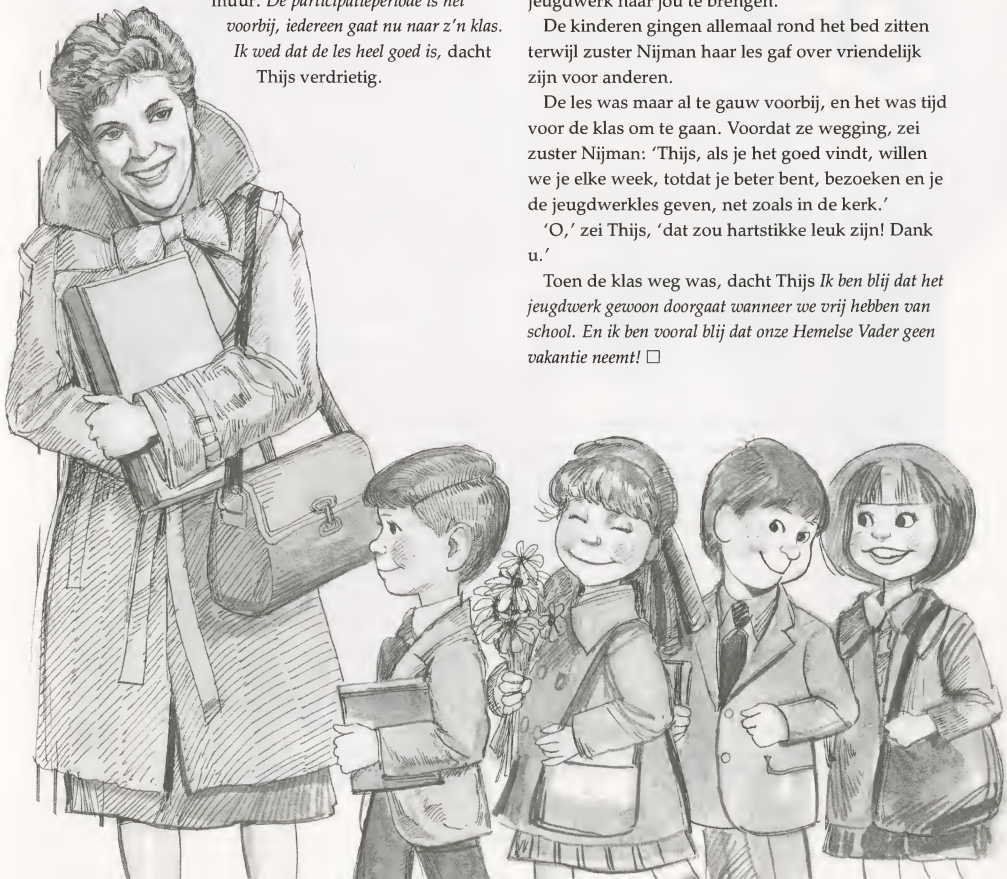
heeft. Thijs vroeg zich af waar zuster Nijmans les vandaag over zou gaan. Afgelopen week ging die over 'vergeving'. Hij vond die lessen echt fijn, ook al was het soms moeilijk om al die tijd stil te zitten. Hoe meer Thijs aan de kerk dacht, hoe meer hij wenste dat hij daar kon zijn.

De volgende week was al niet makkelijker voor Thijs. Hij bleef eraan denken dat hij niet naar de kerk kon gaan. Nu hij dagenlang stil had gelegen, leek drie uur stilzitten in de kerk niet meer zo verschrikkelijk lang.

Toen het weer zondag was, leek de ochtend langer en langer te duren. Thijs keek naar de klok aan de muur. *De participatieperiode is net*

voorbij, iedereen gaat nu naar z'n klas.

Ik wed dat de les heel goed is, dacht Thijs verdrietig.

Ongeveer tien minuten later verscheen zuster Nijman in de deuropening! 'Hallo, Thijs. Mogen we binnenkomen?' vroeg ze.

'O, ja! Ja!' riep Thijs opgewekt uit.

Zuster Nijman werd gevolgd door de andere vier kinderen in Thijs' jeugdwerkklas. Ieder kind had kaarten en brieven bij zich die alle jeugdwerkkinde- ren voor Thijs tijdens de participatieperiode hadden gemaakt.

Nadat ze even gepraat hadden, zei zuster Nijman: 'Thijs, we hebben je allemaal zo erg gemist dat we vonden dat het jeugdwerk geen jeugdwerk was zonder jou, en daarom besloten we om vandaag het jeugdwerk naar jou te brengen.'

De kinderen gingen allemaal rond het bed zitten terwijl zuster Nijman haar les gaf over vriendelijk zijn voor anderen.

De les was maar al te gauw voorbij, en het was tijd voor de klas om te gaan. Voordat ze wegging, zei zuster Nijman: 'Thijs, als je het goed vindt, willen we je elke week, totdat je beter bent, bezoeken en je de jeugdwerkles geven, net zoals in de kerk.'

'O,' zei Thijs, 'dat zou hartstikke leuk zijn! Dank u.'

Toen de klas weg was, dacht Thijs *Ik ben blij dat het jeugdwerk gewoon doorgaat wanneer we vrij hebben van school. En ik ben vooral blij dat onze Hemelse Vader geen vakantie neemt!* □

ZOMERLAMMETJES

Jayne B. Malan

Eerste raadgeefster in het algemeen presidium jonge-vrouwen

Op een zomerdag zei mijn vader dat hij een grote klus had voor mij en mijn broertje Clay. Hij wees naar een veld met lammetjes en zei dat als wij voor die lammetjes zorgden, hij ze in de herfst zou verkopen en wij een deel van de opbrengst zouden krijgen.

We waren reuze enthousiast. Er waren zo'n 350 lammetjes, en het enige wat we hoefden te doen was ze te voeren. Maar geen van die lammetjes had een moeder. Die waren dood gegaan in een hevige storm. Er stond genoeg gras, maar de lammetjes hadden melk nodig. Dus maakten we lange, V-vormige troggen. Toen pakten we een wastobbe waar we wat graan in vermaalden. Het vermaalde graan deden we in de troggen, met wat melk om er een dunne pap van te maken.

We dreven de lammetjes naar de troggen, wezen op het voer en zeiden: 'Eten!' Maar ze bleven ons maar aanstaren. We probeerden hun neus in de pap te duwen, in de hoop dat ze het zouden proeven en gaan eten. We probeerden ze de pap van onze vingers af te laten likken. Een paar deden dat, maar de meeste renden weg.

Veel van die lammetjes waren aan het verhongeren. De enige manier waarop we ze konden laten eten, was ze op te pakken, ze in onze armen te houden en ze als een baby te voeren.

's Nachts hoorden we de prairiewolven op de heuvels huilen. De volgende ochtend zagen we wat ze hadden aangericht, en begroeven we weer twee of drie lammetjes.

Clay en ik dachten al gauw niet meer aan het geld dat we konden verdienen. We wilden alleen nog maar onze lammetjes redden. Echt moeilijk werd het toen een van die lammetjes m'n vriendje werd en ik het een naam gaf. Het liep altijd met me mee, en het kende m'n stem. Ik was er dol op. Op een ochtend kwam het niet toen ik het riep. Later die dag vond ik het onder de wilgebomen bij de beek. Het was dood. In tranen raapte ik het lammetje op en ging ermee naar m'n vader. Ik keek naar hem op en zei: 'Is er niemand die ons kan helpen om de lammetjes te voeren?'

Na een lang moment zei hij: 'Jayne, lang geleden zei iemand anders bijna precies hetzelfde. Hij zei: "Weid mijn lammeren (. . .) hoed mijn schapen"' (Johannes 21:15-16). Vader sloeg z'n arm om me heen en liet me uithuilen, en ging toen met me mee om mijn lam te begraven.

Vele jaren later, toen ik nadacht over Mozes 1:39, ging ik mijn vaders woorden begrijpen. In die tekst staat: 'Want zie, dit is mijn werk en mijn heerlijkheid, de onsterfelijkheid en het eeuwige leven van [alle mensen] tot stand te brengen.' Toen ik aan de zending van de Heiland dacht, herinnerde ik me de zomer met die lammetjes, en ik kon me een beetje voorstellen hoe de Heiland zich moest voelen met zoveel lammetjes die gevoed moesten worden, zoveel zielen die gered moesten worden. En in mijn hart voelde ik dat Hij mijn hulp nodig had. □

(Aangepast overgenomen uit een toespraak tijdens de algemene oktoberconferentie 1989.)

OP VERKENNING

NAAR ZION LOPEN

Violet Kimball

Laat alle dingen in orde gebeuren, en laat alle heiligen die dat kunnen, optrekken naar Zion. (. . .) Laat ze te voet komen, met handkarren of kruiwagens; laat hen hun lendenen omgorden en doorlopen, dan zal niets hen hinderen of tegenhouden (uit een brief van het Eerste Presidium, *Millennial Star*, 26 januari 1856, blz. 54).

Handkarkinderen waren waarschijnlijk de avontuurlijkste van alle kinderen die de vlakten overstaken. Reizen met een handkar was vaak veel sneller dan met een huifkar: sommige handkarkinderen reisden zelfs in negen weken naar de Salt Lake Valley, terwijl anderen er soms meer dan zestien weken over deden.

Veel handkargroepen bestonden uitsluitend uit geïmmigreerde heiligen die nog maar kort daarvoor in Amerika waren aangekomen en niet voorbereid waren op de onherbergzame, ruige vlakten of het vreselijke weer waaraan ze soms werden blootgesteld. Ze hadden veel last van hitte, regen, stof, wind, ratelslangen, wilde dieren, dorst, honger,

ziekte, koude en zelfs de dood. Maar dat gold ook voor het enthousiasme over het reizen over een nieuw land naar een nieuwe woonplaats.

In sommige dagboeken van pioniers uit die tijd staan roerende en verdrietige verhalen van de kinderen op die weg. In één dagboek staat: 'Elke ochtend was er bij het begin van de reis wel weer wat nieuws te zien. Vogels die met ons meelopen, (. . .) mooie bloemen en stenen om te verzamelen.'

In sommige groepen gingen de kinderen eerder op weg dan de handkarren om de hoofdgroep van het kamp niet te vertragen. Eén moeder schreef dat haar zoon van vijf '29 kilometer zonder te rusten' gelopen had.

Sommige jongens en meisjes hielpen de handkarren duwen of trekken waarin de weinige bezittingen lagen die ze mee hadden mogen nemen. Veel mensen werden gedwongen hun bezittingen achter te laten toen ze merkten dat ze alleen al voor het trekken van de kar al hun kracht nodig hadden.

In de handkargroep Martin van 1856 stond broeder Martin erop dat de mensen alle minder belangrijke dingen zouden weggoeien, zodat ze de vallei sneller

zouden kunnen bereiken. Veel kinderen moesten speelgoed achterlaten dat ze hadden meegenomen. Een klein meisje had een gietijzeren speelgoedleeuw. Die werd ook achtergelaten, maar ze hield zo van die leeuw dat ze 's nachts terugging naar de plaats waar alles was achtergelaten, haar leeuw opzocht, er een touwtje aan maakte en die de hele reis naar de Salt Lake Valley onder haar jurk droeg.

Langs de route gebeurden veel wonderen. Twee kleine meisjes speelden bij een vuur en een van hen viel achterover in een ketel met kokend water. Ze werd er snel uitgetrokken, en ze genas nadat ze gezalfd was door de priesterschap.

Een ander meisje rende op blote voeten achter de koe van haar familie aan, toen ze op iets zachts stapte. Het was een nest vol slangen. 'Ik kon me nauwelijks bewegen', schreef ze. 'Het enige wat ik kon bedenken, was bidden.' De Heer verhoorde haar gebeden en ze ontkwam zonder gebeten te worden.

Hoewel de kinderen hard werkten en veel moeilijke

tijden doormaakten, hadden ze ook plezier. In één dagboek staat: 'Het was erg leuk om lege handkarren te trekken en de voerman van de huifkar na te doen. (. . .) We hadden ruim de tijd om het landschap te bekijken waar we doorheen trokken, om hier en daar heen te rennen en het een en ander te verkennen.'

De pioniers doodden langs de route meestal bizonnen om voedsel te krijgen. Er was altijd grote opwindings in het kamp als ze vers vlees te eten hadden.

De kinderen zochten ook in grote mierenhopen bij verlaten kampplaatsen van Indianen naar Indiaanse kralen, waar ze halskettingen van maakten. En ze bouwden omheiningen van zand en steen, zetten er gevangen insecten in en deden net alsof het hun 'vee' was. En ze deden een spelletje dat leek op 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet'.

Maar geen van de nieuwe en opwindende ervaringen van de pionierskinderen was te vergelijken met de blijdschap toen ze aankwamen in de vallei waar ze een nieuw leven zouden beginnen. □

DRAADPLAATJE

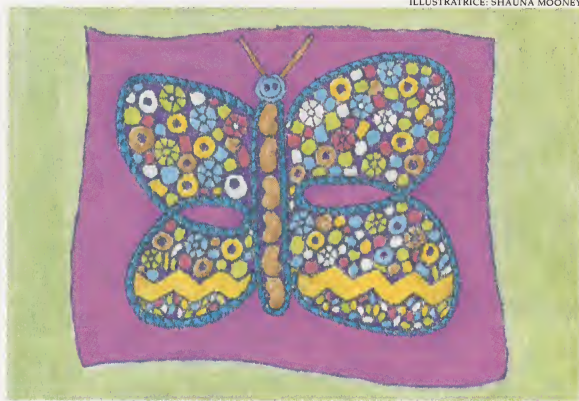
Julie Wardell

Voor een draadplaatje heb je nodig: papier, lijm, draad en kleine voorwerpen zoals oude knopen, papieren rondjes, naaierstanden (zoals stukjes lint, kant enz.) tandestokertjes, of steentjes.

1. Maak een simpele tekening op het papier met de lijm (zie illustratie). Druk het draad op de lijmstrepen.

2. Lijm de voorwerpen binnen de draden.

ILLUSTRATRICE: SHAUNA MOONEY

PROFETEN UIT HET OUDE TESTAMENT

Janet Peterson

Zoek de beschrijving bij de naam.

1. Adam	a. Hij veroverde de stad Jericho
2. Noach	b. Hij was de grootvader van Jakob
3. Mozes	c. Hij werd opgeslokt door een grote vis
4. David	d. Later heette hij Israël
5. Salomo	e. Zijn moeder wijdde hem aan de Heer toe
6. Elia	f. Hij is de laatste profeet in het Oude Testament
7. Jozef	g. Hij doodde Goliath
8. Samuël	h. Hij was de eerste mens op aarde
9. Daniël	i. Hij profeteerde over Jezus en wordt in het Boek van Mormon aangehaald
10. Jozua	j. Hij was de vader van Jakob en Ezau
11. Maleachi	k. Hij kreeg de opdracht om een ark te bouwen
12. Jakob	l. Hij zei Naäman dat hij zich zeven keer in de Jordaan moest dompelen om genezen te worden
13. Isaak	m. Hij leidde de Israëlieten uit Egypte naar het beloofde land
14. Jesaja	n. Hij werd in een leeuwkuil gegooid, maar bleef ongedeerd
15. Abraham	o. Hij stond bekend om zijn wijsheid en om de tempel die hij had gebouwd
16. Elisa	p. Hij werd door zijn broers naar Egypte verkocht
17. Jona	q. Hij zegende de olie en meel van een weduwe en wekte haar zoon op uit de dood

Omslag:

'De Martin Handcart Company door vrijwilligers gered', door Clark Kelly Price. De kinderen in de handkorgroepen werkten hard en hadden het vaak moeilijk, maar beleefden ook veel plezier. Zie 'Naar Zion lopen', blz. 14.

Antwoord: 1h, 2k, 3m, 4g, 5o, 6q, 7p, 8e, 9n, 10a, 11j, 12d, 13f, 14i, 15b, 16l, 17c

WereldWijd

Bisschop brengt boodschap

Luik - Onlangs hebben de jeugdwerkkinderen van de Wijk Luik in de Ring Brussel onder leiding van hun bisschop, Dario Tomaselli, zendingswerk gedaan.

De bisschop en de kinderen zochten vele niet-leden op en gaven hun een exemplaar van het Boek van Mormon, terwijl een van de kinderen een groet van het Eerste Presidium voorlas.

'Hierdoor is de band met niet-leden versterkt en hebben de kinderen kunnen ervaren hoe het voelt om zendingswerk te doen', aldus ouderling Steven C. Miller, die werkzaam is in het Zendingsgebied Brussel.

Elf nieuwe zendingsgebieden

Salt Lake City - Met ingang van 1 juli zullen er 11 nieuwe zendingsgebieden worden geopend. Drie in Brazilië, twee in Europa, één in Ecuador, één in Venezuela, één op Trinidad en Tobago, één in de Dominicaanse Republiek, één in Kenya en één in de Verenigde Staten. Daarmee komt het totaal aantal zendingsgebieden van de kerk op 267. De onderverdeling wereldwijd is als volgt:

Noord-Amerika 87, Midden-Amerika 27, Zuid-Amerika 48, het Caribische gebied 8, Groot-Brittannië 8, Europa 37, Afrika 9, Azië 19, Filipijnen en Micronesië 13, en Zuid-Pacifische 11.

De elf nieuwe zendingsgebieden zijn:

Porto Alegre-Noord Brazilië
Sao Paulo-Oost Brazilië
Sao Paulo-Interlagos Brazilië
Guayaquil-Noord Ecuador
Caracas-West Venezuela
Santo Domingo-Oost Dominicaanse Republiek
Marseille Frankrijk
Berlijn Duitsland
Pocatello Idaho
Nairobi Kenya
Trinidad en Tobago

Drie gemeenten in Swaziland geopend

Mbabane - Tijdens een conferentie van de kerk op 24 februari j.l. in Mbabane, de hoofdstad van Swaziland, zijn er drie gemeenten in dit koninkrijk geopend. Dit gebeurde een jaar nadat ouderling Neal A. Maxwell van de Raad der Twaalf het land had gewijd voor de prediking van het evangelie van Jezus Christus. De drie gemeenten hebben elk een plaatselijke gemeentepresident: Jerome Shogwe, William Malaza en Eric Malwinga.

Voedseltransport naar gemeenten in Sovjetunie

Frankfurt am Main - De kerk heeft eind februari vanuit Frankfurt 1800 voedselpakketten van elk bijna 12 kilo naar de gemeenten in de Sovjetunie gestuurd. De pakketten bevatten: meel, rijst, macaroni, zonnebloemolie, ontbijtgranen, gedroogde vruchten en vitamines. De pakketten werden gestuurd, nadat president Joerri Terebinin van de Gemeente Leningrad zijn leiders had laten weten dat de kerkleden honger leden. 900 van de pakketten gingen naar de gemeenten Leningrad, Vyborg en Moskou, en Tallinn in Estland. De andere 900 pakketten werden verspreid onder niet-leden.

Groei in Uganda

Kampala - Nadat Guy Denton en zijn vrouw en zes kinderen in maart 1990 in Uganda waren aangekomen, begonnen zij bij hen thuis kerkdiensten te houden.

Niet lang daarna voegde Charles Osinde zich bij hen. Hij was bekeerd in Schotland toen hij daar voor zijn werk was. Hij dacht aanvankelijk dat hij het enige kerklid in Uganda was.

Ook Arthur Kaihura, die in de Verenigde Staten tot de kerk was toegetreten, begon de vergaderingen bij te wonen.

Het eerste lid dat in Uganda werd gedoopt was Mugisa James Collins, die door zijn pen vriend in Denemarken over het bestaan van de kerk leerde. Hij schreef naar het hoofdkantoor in Salt Lake City, dat hem doorverwees naar de familie Denton. Hij liet zich op 25 augustus 1990 door broeder Denton dopen in het Victoriameer.

De eerste doop die door een Ugandees verricht werd, vond plaats op 19 januari 1991, toen broeder Osinde Peter Ajambo doopte. Broeder Ajambo was in aanraking gekomen met de kerk door zijn neef, Vicent Musaal, een Ugandees die in Italië tot de kerk toetrad, daar een zending vervulde en momenteel aan de BYU studeert.

Anderen lieten zich dopen en nu is er een gemeente geopend; de gemiddelde opkomst is tussen de 30 en 35. De diensten worden thuis bij broeder Osinde gehouden. Na de splitsing in klassen, blijven de broeders binnen, de zusters gaan naar de veranda, en de kinderen naar de tuin.

In december 1990 arriveerden de eerste voltijdzendingelingen in Uganda: Lark en Arlea Washburn, gevolgd door een ander echtpaar, Ted en Jaclyn McNeill.

Hoe u gelukkig kunt zijn ongeacht uw omstandigheden

Wij doen het zo:

en meer geloof om door alles heen getrouw te blijven en om mijn kinderen en mijn naasten tot steun te kunnen zijn. Nu heb ik weer de vreugde waar in 2 Nephi 3, vers 25 over gesproken wordt. Ik dank onze Hemelse Vader dagelijks voor mijn lidmaatschap in de kerk van zijn Zoon.
Dini Knight-Smeenk
Gemeente Lelystad

Toen de Golfoorlog uitbrak kreeg ik het heel benauwd. Alle herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog kwamen mij weer heel duidelijk voor ogen. Ik werd zo bang dat ik niet meer echt van het leven kon genieten en zelfs geen zin had om mijn verjaardag te vieren. Toen besefte ik dat er iets moest gebeuren. Gelukkig wist ik de weg: ten eerste gebed, waarin ik mijn hart bij de Heer uitstortte, ten tweede meer schriftstudie en ten derde een priesterschapszegen. Door deze drie punten veranderde ik als een blad aan een boom. Nu bid ik om kracht

In het afgelopen jaar is er bij mij kanker geconstateerd. Momenteel word ik bestraald. We rijden in een auto uit 1966 en er is nogal wat achterstallig onderhoud aan ons huis. De mensen vragen mij hoe het komt dat ik toch blijf glimlachen. Ik probeer positief te blijven door:

- * Geloof in de Heer te hebben.
- * Alles in het juiste perspectief te blijven zien door mij te concentreren op datgene wat werkelijk van belang is.
- * Gehoor te geven aan de Geest.
- * Schriftstudie
- * Bezig te zijn met de be-

hoefden van het gezin of mijn vrienden.

Kathie Woodruff
West Valley City (Utah)

Of het nu teleurstelling in mensen is, een financiële ramp, ziekte of dood van een geliefde, met beproevingen en problemen hebben we allemaal te maken.

Wat doe je eraan? Twee dingen halen mij er steeds weer doorheen.

Ten eerste een poster die jaren geleden in *De Ster* stond en die ik ingelijst aan de muur heb hangen. Op de poster zien we een jongetje in de

stromende regen dansen; de tekst luidt: We kiezen onze beproevingen niet uit, maar we hebben de vrijheid te bepalen hoe we ons er tegenover opstellen.

Iets positiefs vinden in negatieve omstandigheden dus. Daar moet je soms wel flink naar zoeken, en meestal moet ik eerst iets anders doen voor ik dat kan opbrengen: in de Schriften lezen.

Toen mijn man ernstig ziek was, zat ik aan zijn bed en las in de Leer en Verbonden. En weet u, het was alsof ik de Heer tot mij hoorde spreken. Ik werd gerustgesteld en ik ontving kracht.

Als er nu iets gebeurt wat me uit mijn evenwicht haalt, dan is de eerste greep naar de Schriften. Ik maak daarbij ook vaak gebruik van het studiemateriaal dat de kerk ons biedt, want ik kom, hoe raar het ook klinkt, in dat materiaal vaak het antwoord tegen dat ik op dat moment zo dringend nodig heb.

Bidden gaat me niet altijd even makkelijk af in frustrerende tijden, maar door >

zijn woord in de Schriften te zoeken, houd ik het kanaal open en vind ik weer de kracht om beproevingen aan te kunnen in plaats van te klagen en mezelf zielig te vinden.

De Schriften zijn voor mij een schuilplaats, een troost en een ontmoetingsplaats. En ze passen nog in je jaszak ook.

Nicolette Steinvorte
Gemeente Leeuwarden

Toen ik een paar jaar geleden te maken kreeg met een ernstig probleem in de privé-sfeer werd ik bijna tegelijkertijd geroepen voor een functie in de wijk. Ik aanvaardde de roeping en besteedde er veel tijd aan. Na een jaar of zo drong het tot mij door dat de roeping in feite een reddingslijn was!

En nu, mijn zoons, bedenkt, bedenkt, dat gij op de rots van onze Verlosser, de Christus, de Zoon van God, uw fundament moet bouwen, opdat, wanneer de duivel zijn krachtige winden zendt, ja, zijn pijlen in de wervelwind, ja, wanneer al zijn hagel en zijn krachtige storm u zullen striemen, dat geen macht over u zal hebben, om u mede te sleuren naar de golf van ellende en eindeloos wee, en dit wegens de rots, waarop gij zijt gebouwd, die een vast fundament is; indien de mensen op dat fundament

bouwen, kunnen zij niet vallen' (Helaman 5:12).

M.E. Maughan
Cambridge (Massachusetts)

Weten dat je een kind van God bent, de zoon of dochter van een liefdevolle Vader, die over je waakt en om je geeft, geeft zin aan je bestaan. Als je dit beseft, ben je in staat om onder alle omstandigheden gelukkig te zijn.
Evelyn McGeachie
Coal Point, New South Wales, Australië

Schrijf ons!

september: Hoe u liefdadig kunt zijn zonder lukraak geld uit te geven

oktober: Hoe u zelfvertrouwen kunt ontwikkelen, terwijl u toch op de Heer blijft vertrouwen

november: Hoe u een goede toespraak kunt houden

december: Hoe u kerkroepingen kunt grootmaken

Hebt u goede ervaringen of praktisch succes met een van de bovenstaande onderwerpen? Laat de lezers van De Ster erin delen. Schrijf (ongeveer 100-150 woorden) naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragen te redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten niet gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds 6 weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

Hoe doe ik het:

- 1. Beseft dat u een kind van God bent.**
- 2. Lees in de Schriften; pas het gelezene toe**
- 3. Heb de juiste instelling.**
- 4. Wees dankbaar, dien anderen**

De zendelingenpagina's

Deze maand in de zendelingenpagina's een verslag van Johan Jansen uit de Wijk Amsterdam, die werkzaam is in het Zendingsgebied Santa Rosa Californië.

Johan Jansen

Ik ben werkzaam in het Zendingsgebied Santa Rosa. De grenzen van dit gebied lopen van de Golden Gate Bridge tot aan de staat Oregon en van de westkust tot aan Vacaville.

Ouderling Jansen met de zending die jaren geleden zijn moeder heeft gedoopt.

Druiven proeven in een wijngaard, waarvan Californië er vele heeft.

De kerk heeft een rijke historie in Californië. Het zendingswerk begon hier toen er op woensdag 29 juli 1846 235 leden van de kerk aankwamen op Yerba Buena, dat men nu San Francisco noemt. De groep was op 4 februari 1846 onder leiding van Samuel Brannon aan boord van de 'Brooklyn' uit New York vertrokken. Het zendingsgebied Californië werd twee dagen later, op 31 juli, georganiseerd.

De kerk heeft hier sindsdien een fenomenale groei doorgemaakt. Ze is sterk en functioneert goed. Ik ben werkzaam in een stadje dat net iets kleiner is dan Amstelveen. Maar er is wel een ring.

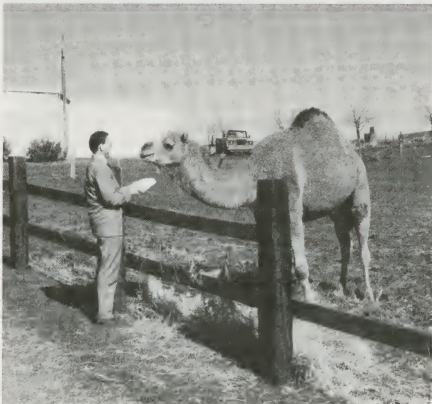
De mensen zijn hier heel vriendelijk, net als in Nederland.

Het klimaat is hier uitstekend, lekker warm. In november liep ik nog met korte mouwen buiten.

De mensen leven er hier goed van, velen baden in luxe. Alles is hier groot. Je gaat niet naar de bakker, de slager of de groenteman, maar naar een enorme supermarkt.

Het is geweldig om mensen te kunnen onderwijzen die het evangelie enthousiast aanvaardden. Dat geeft voldoening en vreugde.

'Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping' (Marcus 16:15).

In het zendingsveld

Amerika

Paula Andriessen, Utah Salt Lake Mission, 7938 South 3500 East, Salt Lake City, Utah 84121, USA

Marcel Braithwaite, California Anaheim Mission, 501 North Brookhurst, suite 100, Anaheim, Californië 92801, USA.

Jeroen Dekker, Washington Seattle Mission, PO box 3887, Bellevue, Washington 98009, USA

Jan Dijkwel, Utah Ogden Mission, 4155 Harrison boulevard, suite 105, Ogden, Utah 84403, USA

Johanna Dusseljee, Arizona Phoenix Mission, 6265 North 82 Nd Street, Scottsdale, Arizona 85250, USA

Devin Hale, Colorado Denver Mission, 2000 E. Easter Avenue, Suite 303, P.O. box 2674, Littleton, Colorado 80122, USA

Johan Jansen, California Santa Rosa Mission, 2300 County Center Drive, bldg A 129, Santa Rosa, Californië 95403, USA

Eric Mac Lean, Ohio Columbus Mission, 5025 Arlington Center, Suite 30, P.O. Box 20130, Columbus, Ohio 43220, USA

Esther Mulder, Minnesota Minneapolis Mission, 5931 West 96th Street, Bloomington, Minnesota 55438, USA

Mel Oppermann, North Carolina Charlotte Mission, 6407 Idlewild, suite 533, Charlotte, North Carolina 28212, USA

John Rutten, Texas Houston East Mission, 820 South Friendswood Drive, suite 100, Friendswood, Texas 77546, USA

Kenneth Vernes, Utah Salt Lake Mission, 7938 South 3500 East, Salt Lake City, Utah 84121, USA

Frankfurt-tempel

Pieter den Brouwer, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, Duitsland

F. de Juncker, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, Duitsland

Bep van Wijk, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, Duitsland

*Indien er een adres ontbreekt cq.
verkeerd vermeld is, neem dan a.u.b.
contact op met het Kerkelijk
Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE
NIJWEGEIN, Nederland.*

Europa

Koenraad Gijzel, Zendingsgebied Antwerpen België, Appel-
manstraat 24, B-2000 Antwerpen

Nel de Hoog, Zendingsgebied Amsterdam Nederland, Noordse
Bosje 16, 1211 BG Hilversum, Nederland

Eddy Martens, Mission Dresden Deutschland, Tiergartenstrasse
40, Postschliessfach 256, Dresden, O-8020 Bondsrepubliek
Duitsland

Boris van Monsjou, Mission Dresden Deutschland, Tiergarten-
strasse 40, Postschliessfach 256, Dresden, O-8020 Bondsrepub-
liek Duitsland

Joeri Mulder, Zendingsgebied Antwerpen België, Appelmans-
straat 24, B-2000 Antwerpen

Remy van der Put, Mission Française de Paris, 23, rue du Onze
Novembre, 78110 Le Vésinet, Frankrijk

Groot-Brittannië

Jolanda Ariasans, England Manchester Mission, Paul House,
Stockport Road, Timperley, Altringham, Cheshire WA15 7UP,
England

Aldrin Esser, England Leeds Mission, Technocentre, Station
Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS 18 5 BJ, England

Marco Gunster, England London South Mission, 484 London
Road, Mitcham, Surrey CR4 4ED, England

Dennis Hulleman, England Manchester Mission, Paul House,
Stockport Road, Timperley, Altringham, Cheshire WA15 7UP,
England

Esther de Kock, England Manchester Mission, Paul House,
Stockport Road, Timperley, Altringham, Cheshire WA15 7UP,
England

Ricardo Maxwell, England London Mission, 64-68 Exhibition
Road, Londen SW7 2PA, England

John Muntinga, England Bristol Mission, Southfield House, 2
Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England
Alexandra Onstein, England Bristol Mission, Southfield House,
2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH,
England

Steven van Rangelrooy, England London Mission, 64-68 Exhi-
bition Road, Londen SW7 2PA, England

Petra Riem, England Leeds Mission, Technocentre, Station
Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Robert Teske, England Bristol Mission, Southfield House, 2
Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England

Hans Veenstra, England Leeds Mission, Technocentre, Station
Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

DE BESLISSING VAN HET LEVEN

Ouderling Boyd K. Packer

van het Quorum der Twaalf Apostelen

Ik wil u iets onthullen, en ik gebruik bewust het woord *onthullen*. Ik heb enorm zitten worstelen om hetgeen ik wil zeggen in één alinea uit te drukken. En ik ben bang dat wanneer ik die aan u heb gegeven, velen van u zullen zeggen: 'Dat wist ik al', en mijn woorden vanzelfsprekend en fantasieloos, zelfs saai, zullen vinden; want wat ik wil onthullen is heel gewoon. Dat maakt het heel moeilijk om het belangrijk te laten overkomen.

Maar buiten het feit dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, dat er door profeten een herstelling van zijn evangelie is geweest – buiten dat feit is dit de waarheid

die ik mijn kinderen het liefst wil leren. En nu de alinea waar ik zo hard aan heb gewerkt:

De misvatting die onder de meeste mensen leeft, is, dat als je goed, echt goed bent in wat je doet, je uiteindelijk zowel beroemd als goed betaald zult worden. Bijna iedereen meent dat succes, om volledig te zijn, een forse portie van zowel roem als rijkdom moet inhouden. De wereld draait om die stelling. Maar de stelling is fout! Zij is niet waar! De Heer heeft iets anders onderwezen.

De waarheid hierover is opmerkelijk moeilijk te onderwijzen en moeilijk te leren. Als iemand die *niet* be-

roemd is en *niet* ruim betaald wordt, zegt dat hij geleerd heeft dat roem noch rijkdom nodig zijn om succes te hebben, dan hebben we de neiging hem ervan te verdenken dat als excuus te gebruiken. Wat kan hij anders zeggen zonder zichzelf als een mislukkeling te beschouwen? Als iemand die *wel* roem en rijkdom bezit, beweert dat geen van beide belangrijk is voor succes of geluk, verdenken we hem van neerbuigendheid of valse bescheidenheid. Daarom geloven we noch hen die rijkdom en roem hebben, noch hen die dat niet hebben. Wij betwijfelen of een van beiden een objectieve getuige is. Dat laat ons nog maar een oplossing: zelf door ervaring te leren over status en rijkdom en hun tegengestelden. Daarom worstelen we ons door het leven heen, en ontberen vaak zowel de roem als de rijkdom, om er uiteindelijk achter te komen dat we echt succes kunnen hebben zonder een van beide te bezitten; of we kunnen op een dag beide bezitten en erachter komen dat geen van beide essentieel is in het recept voor waar succes en volledig geluk. Dat is een bijzonder langzame manier om te leren.

Zullen we ooit leren dat het niet gaat om een keuze tussen roem of onbekendheid, of tussen rijkdom en armoede? Het gaat om een keuze tussen goed en kwaad, en dat is een heel andere kwestie. Wanneer we dat eindelijk begrijpen, hangt ons geluk niet meer van materiële zaken af, of we er nu veel of weinig van hebben. Onze God heeft ons keuzevrijheid gegeven. Als ons getoond kan worden welke keuzen in het leven de beslissende factoren zijn, dan kunnen we succes hebben.

In het Boek van Mormon staat: 'De mensen zijn voldoende onderricht om goed van kwaad te kunnen onderscheiden' (zie 2 Nephi 2:5). Ons wordt ook geleerd dat 'de mensen vrij [zijn] naar het vlees, en hun wordt alles gegeven, wat voor de mens heilzaam is. En zij zijn vrij te kiezen, vrijheid en eeuwig leven door de grote bemiddeling voor allen, of gevangenschap en dood naar de slavernij en macht des duivels' (zie 2 Nephi 2:27).

Al vanaf het begin des tijds is de mens bij het doen van zijn keuzen in de war gebracht door de verleidin-

Ons geluk en ons succes zijn niet van materiële zaken afhankelijk, maar van ons streven naar goede prestaties en ons verlangen om anderen te dienen. 'Wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, [zijt] gij louter in de dienst van uw God' (zie Mosiah 2:17).

gen van het materiële, en de wereld heeft daardoor vreemde en beangstigende problemen.

Ik herhaal dat het niet gaat om een keuze tussen roem en onbekendheid, of tussen rijkdom en armoede. De beslissing van het leven betreft een keuze tussen goed en kwaad. Het is mogelijk om zowel rijk als beroemd te zijn en tegelijk ook in eeuwig geestelijk opzicht succes te hebben, maar de Heer heeft er met zijn verhaal over een kameel en een naald wel voor gewaarschuwd hoe moeilijk dat is.

Als rijkdom en status geen ideale doelen zijn, hoe kunnen we dan gemotiveerd worden tot goede prestaties? Naar welke doelen kunnen we dan wèl streven?

Ik wil er twee voorstellen. Goed presteren is op zich een lofwaardig doel – goed zijn, èrg goed, wat u ook doet; uw talenten ontwikkelen tot uw volle potentieel; uzelf ontwikkelen tot een evenwichtig, goed, verstandig mens.

De Heer heeft dat al gezegd: ‘Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw Hemelse Vader volmaakt is’ (Matteüs 5:48).

Het andere doel is dienstbetoon. ‘Wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, [zijt] gij louter in de dienst van uw God’ (zie Mosiah 2:17).

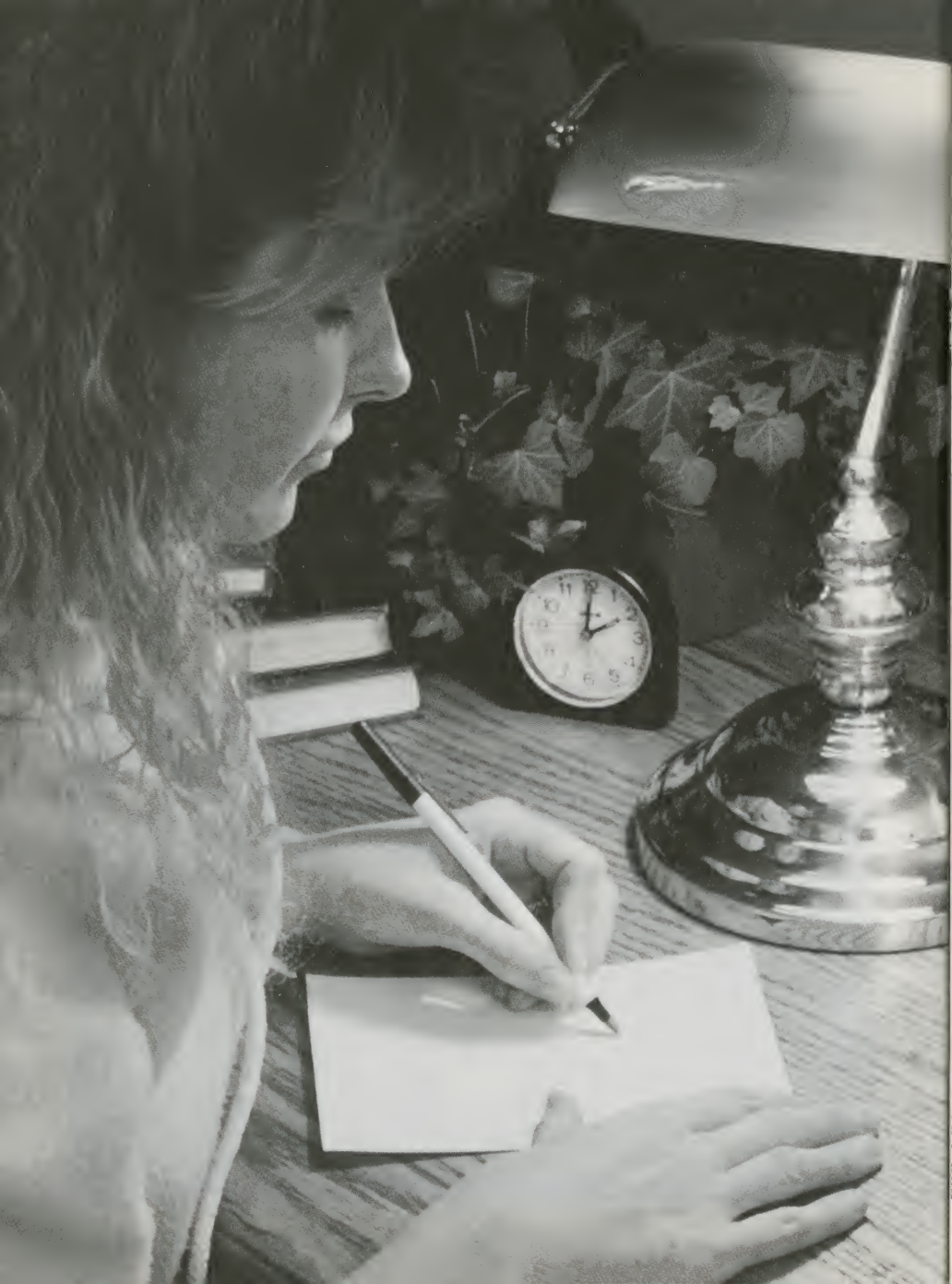
Ik weet niet of u wat van mijn woorden leert. Maar ik weet wèl dat wat ik u leer, waar is. Roem en rijkdom zijn net zomin essentieel voor waar geluk in dit leven als het ontbreken ervan u ervan kan weerhouden waar geluk te verkrijgen.

Ik zei al dat ik hoopte dat mijn kinderen de waarheid zouden leren die ik in die alinea omschreef. Ik zie in gedachten de dag, over enkele generaties, waarop mijn kinderen en kleinkinderen worstelen met de problemen van het leven. Ik zie hoe ze misschien hun hele leven niet beroemd of welvarend worden. En ik zie mezelf op mijn knieën vallen om een gulle God ervoor te bedanken dat Hij mijn gebeden verhoord heeft, dat zij werkelijk succes hebben en gelukkig zijn.

Ons geluk is afhankelijk van wat we doen met wat we hebben, wat we leren van wat we doen, en wat we daarna doen. Dat zijn de dingen die bij het oordeel in overweging genomen zullen worden. □

ILLUSTRATOR: DEL PARSON

Waar had ik haar naam gevonden?

Susan Wyman

Als bestuurslid huisbezoek van de wijk voelde ik me vooral betrokken bij de minder-actieve zusters. Ik vroeg de Heer vaak hoe ik juist die zusters het gevoel kon geven dat we nog steeds om ze gaven. We vertelden ze altijd over onze komende activiteiten, en we lieten de actieve zusters hun elke maand een briefje schrijven.

Toen ik op een avond aan de hand van mijn lijst een overzicht van het huisbezoek maakte voor onze ZHV-presidente, kwam ik een onbekende naam en adres tegen van een zuster die kennelijk in onze wijk woonde. Ik vond het vreemd dat ik haar naam nog niet eerder was tegengekomen, en ik kreeg het gevoel dat een bepaalde

zuster uit de wijk haar moest schrijven.

Toen ik het aan de presidente voorstelde, stemde ze ermee in en gaf ze de desbetreffende zuster die opdracht. Maar na een paar maanden hadden we nog steeds geen reactie op de brieven gehad. Uiteindelijk sloot de zuster een gefrankeerde, aan zichzelf geadresseerde enveloppe bij, en vroeg ze de minder-actieve zuster of ze nog wel brieven wilde ontvangen. Er kwam antwoord, en de minder-actieve zuster legde uit dat zij enkele jaren terug bepaalde overtredingen had begaan die een disciplinaire maatregel noodzakelijk hadden gemaakt. Sindsdien voelde ze zich gekwetst en verbitterd. Maar een maandelijks brief zou ze wel op prijs stellen.

Kort daarop, toen ik weer met een huisbezoekoverzicht bezig was, besepte ik dat de naam van deze minder-actieve zuster niet meer op de lijst stond. Ik keek mijn oude lijsten door, maar haar naam was nergens meer te vinden.

Ik belde de ZHV-presidente en de wijkadministrateur, maar geen van beiden had nadere gegevens. Hoe was ik dan aan haar naam en adres gekomen? Ik besepte dat ik hier de hand van de Heer in moest zien.

Een paar weken later ontwaakte ik om twee uur 's nachts uit een diepe slaap met het sterke gevoel dat ik direct deze minder-actieve zuster moest schrijven en haar vertellen over mijn ervaring met haar naam en adres. Terwijl ik schreef, voelde ik sterk de leiding van de Geest.

Ongeveer een week nadat ik de brief had gepost, werd ik door deze zuster gebeld. Ze vertelde me dat ze al een tijdlang het idee had dat de Heer haar volkomen vergeten was. Maar toen mijn brief kwam, wist ze dat dat niet waar was. Inmiddels is deze zuster weer geheel actief in de kerk. □

Susan Wyman is lid van de Wijk Nashua 2 in de Ring Nashua New Hampshire.

Ik ontwaakte om twee uur 's nachts uit een diepe slaap met het sterke gevoel dat ik direct een brief moest schrijven.

IJSKOUDE DOOP

In november 1989 maakte ik kennis met Kim Hye Gook. Ik was toen op zending in Suwon (Zuid-Korea), ongeveer dertig kilometer van Seoul. De zendelingzusters waren door Brice Womack naar haar verwezen, een Amerikaanse soldaat die in Songtan – een eindje daarvandaan – gelegerd was. De zendingen in mijn zone bezochten het weeshuis waar juffrouw Kim woonde. We waren zeer onder de indruk van het geduld, de liefde en de zorg die ze al die kinderen gaf.

In diezelfde periode maakten we in Suwon, tijdens een gesprek met enkele mensen op straat, kennis met Pak Hyang Gook. Korte tijd later begonnen we haar de zendingenlessen te geven.

Beiden kregen alle zendingenlessen, ontwikkelden een sterk getuigenis en besloten zich te laten dopen. De doopdatum werd vastgesteld op 21 januari 1990. We troffen alle gebruikelijke voorbereidingen en hadden een gesprek met de conciërge van het kerkgebouw en met de bisschop om ons ervan te overtuigen dat alle details geregeld waren. Alles leek in orde te zijn.

Eindelijk kwam de bewuste dag, een bijzonder koude dag – zoals gebruikelijk in de Koreaanse winter. Na het openingsprogramma van de zondagsschool vroeg ik de conciërge of er warm water beschikbaar was. Toen vertelde hij me dat de ketel kapot was en dat de doopdienst niet door kon gaan.

Wij schrokken enorm. Enkele vrienden van juffrouw Kim waren helemaal uit Songtan gekomen om de dienst bij te wonen. Bovendien zouden er tijdens diezelfde dienst drie onderzoekers uit de Gemeente Osan (15 kilometer daarvandaan) gedoopt worden. De hele Gemeente Osan was van plan te komen.

Zuster Gu Jean Jaw (een zendelingzuster) en ik probeerden het probleem op te lossen. We haalden de ketel uit elkaar en kwamen tot de ontdekking dat er een zekering was doorgebrand. We vervingen de zekering door een automatische die het ook zou moeten doen, en zetten alles weer in elkaar.

Eerst waren we opgetogen omdat de ketel weer werkte. Maar ons enthousiasme was van korte duur. Al gauw werd duidelijk dat er geen water van de ketel naar het doopvont stroomde. De oorzaak was dat het water in de pijpen volledig bevroren was. Drie uur lang probeerden we de pijpen te onttdooien door er kokend water op te gooien. Dat hielp niet. We probeerden een lasapparaat te vinden in de hoop de pijpen te kunnen verhitten en het ijs erin te smelten. Maar niemand met een lasapparaat was bereid die aan ons te lenen.

Inmiddels was het twee uur 's middags, tijd om met de doopdienst te beginnen. De president van de Gemeente Osan en zijn leden waren al gearriveerd. Zuster Gu Jean Jaw belde alle mogyoktang (badhuizen) in Suwon om te vragen of wij de dopen daar mochten verrichten, maar we waren nergens welkom.

Ik sprak met juffrouw Kim. Ze was teleurgesteld. Ze zei dat ze had gebeden en dat ze wist dat ze zich moest laten dopen. Ze had zich samen met de zendelingzusters ten doel gesteld zich die dag te laten dopen. Ze haalde het Boek van Mormon te voorschijn dat de zusters haar bij de eerste les hadden gegeven en ze sloeg het open bij de afbeelding van Alma die een meisje doopt in de wateren van Mormon. Ze vroeg: 'Kan ik in een rivier of een meer gedoopt worden?' Er werd geroepen dat het onmogelijk was omdat buiten alles door de hevige koude dichtgevroren was.

De bisschop riep ons binnen in zijn kantoor om te besluiten wat we moesten doen. We waren het erover eens dat de meisjes zelf moesten besluiten waar en wanneer ze gedoopt zouden worden. De bisschop riep ze binnen. Hij zei dat hij een meer wist, maar waarschuwde dat ze er lang voor in de bus zouden moeten zitten en vervolgens twintig minuten lopen om een beschutte plek te bereiken waar de doop plaats zou kunnen vinden.

Het was lang stil in het kantoor. Toen reageerde juffrouw Kim. Ze herhaalde dat ze het evangelie had aan-

vaard en ermee had ingestemd zich op die dag te laten dopen. Ze geloofde dat de Heer zijn deel zou doen als zij het hare deed. En als dat inhield dat ze zich in een bevroren meer moest laten dopen, was ze daartoe bereid.

We begonnen met de voorbereidingen voor de doop in het meer. De zendelingen Forbes en Miner renden naar huis om dekens te halen. De twee onderzoeksters trokken doopkleding aan; mijn collega, ouderling Parker, en ik deden dat ook. De doopdienst werd geopend in het kerkgebouw, waarna we de bus namen naar het meer. Toen we arriveerden, zagen we veel schaatsers. Toen wisten we dat het ijs behoorlijk dik moest zijn.

De bisschop was ons voorgegaan in zijn bestelwagen, en bevond zich al aan de andere kant van het meer. Toen we bij hem kwamen, was hij tevergeefs aan het proberen een gat in het ijs te slaan met een grote steen. Mijn collega en ik liepen toen naar een huisje aan de oever van het meer en klopten aan. Een man van middelbare leeftijd verscheen. Hij was gekleed in een parsee hanbok, de traditionele Koreaanse kleding. Ik legde in het Koreaans uit dat we een gat in het ijs moesten maken. Hij ging naar binnen en kwam terug met een oude bijl met een zelfgemaakte schacht. Hij vroeg niet eens of we hem terugbrachten, maar glimlachte alleen en deed de deur dicht.

Wij keerden terug naar het meer en hakten een klein gat in het ijs en maten toen de diepte met een stok. Het was er te ondiep om te dopen. We hakten meerdere kleine gaten en maten overal de diepte. Uiteindelijk vonden we een plek waar het water diep genoeg was.

Het duurde toen nog een uur om een gat te maken

dat groot genoeg was om in te dopen. De zelfgemaakte schacht van de bijl brak, maar we grepen het blad voordat het zonk. Het ijs was dertig centimeter dik. De meeste stukken die we loshакten, waren te groot om uit het water te tillen, daarom schoven we ze onder het ijs aan weerszijden van het gat.

Eindelijk doopte ouderling Parker zuster Pak, en doopte ik zuster Kim in het bevroren meer. Het was toen al laat. De schaatsers waren allemaal al naar huis. De hemel was onbewolkt en de lucht was bitter koud. Toch herinner ik me, toen ik uit het gat weer op het ijs stapte, dat ik het tot mijn verbazing niet koud had. Zuster Kim ook niet.

We gingen dicht bij elkaar staan voor een slotgebed, waarna we onszelf in de dekens wikkelden en naar de bushalte liepen. De gedoopte zusters gingen naar het huis van de bisschop om zich om te kleden, en de andere zendelingen en ik gingen naar huis. Om half negen 's avonds kwamen we allemaal bij de bisschop thuis voor de avondmaaltijd. De bisschop had sterk het gevoel dat de twee meisjes meteen bevestigd moesten worden, en daar stemden we mee in.

Tijdens en na de bevestigingsgebeden was de kamer gevuld met een heerlijk rustig gevoel. Ik kan dat gevoel niet beschrijven. Ik geloof echt dat het om de een of andere reden belangrijk was dat die meisjes op die ijskoude dag gedoopt werden. Hun geloof en moed zijn een goed voorbeeld van de instelling van de nederige leden van de kerk in Zuid-Korea. □

Wade Brackenbury heeft een zending vervuld in het Zendingsgebied Korea Seoul West.

De dopelingen poseren, koud maar gelukkig, bij het 'vont' dat ze gemaakt hadden door een gat in een bevroren meer te hakken.

MORMORANDUM

JIJ KUNT REUZEPROBLEMEN OVERWINNEN

FOTOGRAF: WELDEN ANDERSEN

'BIJ GOD ZIJN ALLE DINGEN MOGELIJK' (Matteüs 19:26)

EEN VERBOND HERSTELD

Een nieuwe, permanente expositie in het museum voor kerkgeschiedenis en kunst in Salt Lake City (Utah), geeft een beeld van de bekering en toewijding van de heiligen der laatste dagen in de beginjaren van de kerk.

De expositie laat de bezoeker iets proeven van het vroegmormoonse leven, waaronder de herstelling van het evangelie in New York; de vergadering van de heiligen in Ohio en Missouri en later in Illinois; de trek

van de heiligen naar de Salt Lake Valley (Utah), per schip, huidkar en handkar; de opbouw van Zion in het Amerikaanse Westen, en de verkondiging van het evangelie aan de wereld.

Enkele van die ervaringen worden weergegeven in de hiernavolgende foto's van de expositie, waarmee we de pioniers over de oceaan en over de vlakten naar hun nieuwe thuis in de Salt Lake Valley volgen.

Rechts: Een origineel raam uit de Kirtland-tempel (Ohio), die in 1836 gereedkwam. Rechts van het raam een olieverfschilderij van Joseph Smith en de kerkleiders in Nauvoo (Illinois); het schrijfkistje (op de stoel) van een van de eerste leiders van de kerk, W. W. Phelps; en een vest en een broek van Hyrum Smith, broer van de profeet Joseph Smith.

Links: Het eerste visioen wordt uitgebeeld in dit gebrandschilderde raam uit 1913, dat oorspronkelijk in het gebouw van de Wijk Adams in Los Angeles (Californië) hing. De verschijning in 1820 van God de Vader en de Heiland in antwoord op het gebed van Joseph Smith, was het begin van de herstelling van het evangelie.

Boven: Winter Quarters (Nebraska) 1846-47, geschilderd door C. C. A. Christensen; 3500 heiligen der laatste dagen bouwden

700 blokhutten die als onderdak dienden voor duizenden heiligen die tussen 1846 en 1862 naar het westen trokken.

Rechtsboven: Een bronzen beeld door Avard Fairbanks herinnert aan de honderden heiligen die stierven in de eerste twee jaar van de woon-gemeenschap van de heiligen in Winter Quarters.

Rechts: Een replica van een overdekte kar. Deze soort karren werd door de heiligen gebruikt voor hun grote tocht westwaarts.

Links: Het kompas van Brigham Young.

Boven: Het dagelijkse leven op de *Enoch Train* in het klein nagebootst, gebaseerd op feitelijke gebeurtenissen die de pioniers hadden opgetekend tijdens een reis in 1856, toen de meeste passagiers uit Engeland kwamen. Anderen aan boord kwamen uit Schotland, Wales, Ierland, Denemarken en Zwitserland.

Onder: De bouw van het model van de *Enoch Train*, op een schaal van 1:32, duurde vier jaar. Het model is tot in de kleinste details nauwkeurig, zelfs de knopen in de 'schoten' van de zeilen.

Links: Een bijzonder onderdeel van de expositie toont de zelschepen waarmee duizenden heiligen de Atlantische Oceaan naar hun nieuwe thuisland overstaken. Deze replica op ware grootte van de passagiersverblijven is gebaseerd op de originele bouwtekeningen van de *Enoch Train*, een schip dat van Liverpool naar Boston voer. De reis duurde twee maanden.

Boven: In 1866 reisde de fotograaf Charles Savage van Salt Lake City naar New York om fotografische apparatuur te kopen. Op de terugreis voegde hij zich bij de Thomas E. Ricks Emigration Company, die uit 251 Britse heiligen bestond die met 46 wagens reisden. Dit is een uniek fotodocument van een pioniersgroep.

Links: Deze handkar werd in 1866 of 1867 de vlakte over getrokken door de familie William Stiff uit Engeland. De kar is van hetzelfde type als de handkargroepen van de kerk tien jaar daarvoor gebruikten.

Boven: Dit orgel, dat oorspronkelijk in de Manti-tempel (Utah) gebruikt werd, herinnert aan de belangrijke plaats die muziek in de godsdienst van de heiligen der laatste dagen inneemt.

Links: Deze olieverschets, toegeschreven aan Edwin Evans, werd rond 1892 gemaakt. Aan het begin van de jaren 1890 was Evans een van de 'kunstzendingen' die door de kerk naar Parijs gestuurd werd om zich voor te bereiden op het maken van de muurschilderingen in de Salt Lake-tempel over de schepping van de aarde, de hof van Eden en de wereld waarin we leven.

Onder: Deze houten zon met haar stralen, eens met heldere kleuren beschilderd, werd in 1852 gesneden voor de zuidgevel van de oude Tabernakel, die eens op Tempel Square in Salt Lake City stond. De zon symboliseert de herstelling van het evangelie en de celestiale heerlijkheid van God.

Getrouwe b

ekeerlingen

DE HEILIGEN IN BARCELONA

De eerste kerkdiensten in Barcelona werden gehouden in de schoonheidssalon van Josefa Lacuay en haar man, die geen lid was. Josefa was in 1963 in Uruguay lid geworden van de kerk en kwam daarna met haar gezin naar Barcelona, waar ze ontdekte dat de kerk daar nog geen unit had georganiseerd. Toen er aan het einde van de jaren zestig in de voorstad waar ze woonde zendingen uit het Franse zendingsgebied kwamen, kon ze hen wel helpen woonruimte te vinden, maar geen vergaderplaats voor de kerk. Daarom maakten elke zondagmorgen, zeven maanden lang, de haardrogers, krulspelden en bussen haarlak in de schoonheidssalon van de familie Lacuay plaats voor een kerkdienst die werd bijgewoond door enkele HLD-pioniers uit Barcelona en omgeving.

Momenteel bedraagt het ledental van de Ring Barcelona bijna tweeduizend, en heeft men duidelijk meer nodig dan een kleine salon om diensten in te houden. Maar de geest van opoffering en toewijding van de familie Lacuay leeft voort in de bekeringsverhalen van de heiligen in Barcelona.

Hun woonplaats, de grootste Spaanse havenstad

aan de Middellandse Zee, is het belangrijkste handels- en cultuurcentrum van het noordoostelijk deel van Spanje. Het historische deel van Barcelona dateert uit het voorchristelijke tijdperk, en onder haar pleinen zijn de ruïnes van een Romeinse stad opgegraven. Tijdens de Middeleeuwen was het een belangrijke handelshaven en vormde het de verbinding tussen de islamitische wereld van specerijen en exotisch fruit en de Europese markten. De autochtone inwoners van Barcelona, de Catalanen, kregen de naam een handelsvolk te zijn dat bekend stond om zijn ambitie en harde werken.

Door de eeuwen heen is de handel een levenswijze geworden voor de Catalaanse bevolking. De stad werd een netwerk van kleine familiebedrijfjes waarin de kinderen, zij aan zij werkend met hun ouders, opgroeiden in de wetenschap dat zij de zaak zouden voortzetten. Ook tegenwoordig zijn de families in Barcelona, die merendeels van Catalaanse afkomst zijn, nog sterk betrokken bij zakelijke activiteiten. De werkdag is lang en voor velen is er weinig tijd voor andere activiteiten.

Als gevolg daarvan had de kerk een langzaam begin in Barcelona. Een volk dat erg vast zit aan de godsdienstige tradities uit het verleden en zich druk bezig houdt met de zakelijke beslommingen van het heden, had weinig tijd om een vreemd nieuw geloof uit Amerika te bespreken. Maar enkele bekeringsverhalen uit de afgelopen twintig jaar tonen aan hoe de Geest zelfs dergelijke grote hindernissen kan nemen.

De HLD-jeugd uit Barcelona en omgeving viert met taart en kaarsjes op een topdag de honderdvijftigste verjaardag van de JV-organisatie.

Onder: De leden van een volwassenenklas in de zondagsschool van de Gemeente Premiá de Mar, in de Ring Barcelona Spanje, geven antwoord op vragen van de leerkracht.

Carlos en Julia Rodriguez (hier tijdens een gezinsavond met hun kinderen) keerden terug naar Spanje na een mislukte godsdienstige speurtocht naar India, en begonnen oprecht naar de waarheid te zoeken, waardoor zij eerst de Bijbel, en vervolgens het Boek van Mormon en de kerk leerden kennen.

Rechts: Kunstenaar Enrique Torres is vier jaar lid van de kerk en momenteel werkzaam als quorum-president ouderlingen in de Wijk Barcelona 2.

Zijn werken zijn in diverse galerieën in Europa en de Verenigde Staten te zien, en zijn portret van president Ezra Taft Benson is in het Museum voor kerkgeschiedenis en kunst in Salt Lake City (Utah) te zien.

Josefa Parada is daar een goed voorbeeld van. Zij was vroeger non geweest, maar had het klooster verlaten om te trouwen. Zij had geen verlangen om andere godsdiensten te onderzoeken, maar toen ze een duidelijke verandering opmerkte in het leven van haar burens, de familie Prieto [uit Badalona, een voorstad van Barcelona] vroeg ze hun naar de reden. Hun antwoord was iets wat ze eigenlijk niet wilde horen: 'Wij zijn lid geworden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.'

De familie Prieto bleef het gezin van Josefa bezoeken totdat haar zoon, Enrique zich liet dopen. Josefa voelde de invloed van de Geest, maar ze had er moeite mee zelfs maar te overwegen haar godsdienstige tradities los te laten. Pas in 1979, toen haar derde zoon op het punt stond zich te laten dopen – en tegen die tijd ging ze naar de kerk en las ze het Boek van Mormon – kreeg ze een overtuiging die sterk genoeg was om ook zichzelf te laten dopen. Haar man, Aurelio, kreeg later door vurig gebed een getuigenis, stopte met roken, en werd na twee jaar ook lid van de kerk. Sinds die tijd is het gezin verscheidene malen in de tempel geweest.

Omdat er in Spanje veel offers voor nodig zijn om de gevestigde tradities los te laten, zoals ook in sommige andere delen van de wereld, zijn de leden er des te toegewijder. Nadat Manuel en Maria Trancosco in 1976 door twee zendingen bezocht waren, bad Manuel over hun boodschap en bestudeerde hij het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden en de Parel van grote waarde. Toen hij op zijn werk – hij is monteur – een geestelijke bevestiging ontving, rende hij naar huis om de zendingen te vragen hem onmiddellijk te dopen.

Sinds de bekering van zijn gezin, heeft Manuel zijn toewijding getoond in veel verschillende roepingen,

ondanks een werkschema dat om zes uur 's morgens begint en om tien uur 's avonds eindigt. Zijn gezin had ook voldoende geloof om met hun kleine autootje de 1200 kilometer naar de Zwitserse tempel af te leggen. Hun getuigenis werd tijdens die reis versterkt, want iedere keer dat ze stopten om de weg te vragen, troffen ze iemand die Spaans sprak. De vier kinderen van Manuel en Maria werden aan hen verzegeld. En inmiddels zijn er vier kinderen in hun tempelverbond geboren.

Diezelfde trouw aan tradities maakt ook het zendingswerk moeilijk, inclusief het zendingswerk dat de leden doen. Ongeveer veertien jaar geleden begonnen Mari Carmen Clavet en Carol B. Rivero thuisvergaderingen van de ZHV te houden in Premiá de Mar, een klein voorstadje van Barcelona. In hun woonplaats was er geen gemeente van de kerk. De meesten van de vijftientwintig vrouwen die de vergaderingen bijwoonden waren geen lid van de kerk, maar ze leken toch elke week weer van de onder gebed gekozen lessen te genieten.

Toen deze zusterschap resulteerde in vier dopen, werden er zendingen naar het plaatsje gestuurd en werd de Gemeente Premiá de Mar gesticht, hoewel er toen nog geen priesterschapdraggers waren. Enkele jaren lang fungeerden zendingen als gemeentepresident, totdat een teruggekeerde zending, Javier Garriga – die vroeger nog jeugdwerkles had gekregen van zuster Rivero – naar Premiá de Mar verhuisde. Hij is nu de gemeentepresident.

In een ander voorstadje, Hospitalet, nodigen Ramón en Gloria Arriaga geregeld vrienden die geen lid zijn uit voor hun wekelijkse gezinsavond. 'We hebben soms tien tot twaalf gasten', zeggen ze. 'Gedurende de week stellen we doelen om iemand te helpen of uit te nodigen. We proberen altijd een eenzaam persoon liefde te betonen.' Hun twee kinderen werden tegelijkertijd op zending geroepen naar Madrid. 'Je zou kunnen zeggen dat we door onze kinderen op zending zijn geweest', zegt hun moeder. 'We hebben elke minuut van hun werk voor de Heer meebeleefd en hebben de zegeningen voelen toevloeiën.'

Jonge leden zoals Ferrán Silvestre zijn een goed voorbeeld van de veelbelovende jonge generatie heiligen in Barcelona. Ferrán werd op twintigjarige leeftijd lid van de kerk, hoewel zijn ouders zich al hadden laten dopen toen hij twaalf was. Toen twee zendingen Ferrán vertrouwen wonnen, luisterde hij naar de

zendingenlessen. Door die lessen en zijn studie van het Boek van Mormon, kreeg hij een onloochenbare geestelijke bevestiging van de waarheid van het evangelie.

Nadat hij een jaar lang zijn dienstplicht had vervuld, wilde Ferrán toch nog op zending gaan, hoewel hij toen al midden twintig was. Hij is inmiddels teruggekeerd van een zending in Washington D.C., wat hij beschrijft als 'de geweldigste ervaring van mijn leven.'

Carlos Rodriguez en zijn vrouw, Julia, zijn al bijna twintig jaar geleden lid geworden. Als jong, gehuwd paar zochten ze ijverig naar de waarheid. Ze besloten uiteindelijk naar India te gaan op een godsdienstige speurtocht. Toen ze door Turkije reden kregen ze autopech. Ze besloten daar te blijven en de Islam te onderzoeken. Maar op een dag begon Carlos de Bijbel te lezen en hij beseftte dat hij een christen was, met een gevoel van grote dankbaarheid voor Jezus Christus.

Het echtpaar Rodriguez keerde terug naar Spanje, overtuigd dat ze ergens, in een christelijke kerk, de waarheid zouden vinden. In Barcelona vond Carlos tussen de weinig bezittingen die hij daar had opgeslagen een exemplaar van het Boek van Mormon, en hij begon het te lezen. Hij raakte er zo in verdiept dat hij het boek in één ruk van 48 uur uitlas, zonder te eten of te slapen. Zodra hij het uthad, nam hij Julia mee naar een kerkgebouw, in de hoop er iemand te vinden die hem meer kon leren. Helaas was het zaterdagmiddag en was er niemand aanwezig. Net toen Julia het wilde opgeven en zei: 'We kunnen morgen wel terugkomen, schat', arriveerden er twee zendingen. Een week later lieten Carlos en Julia zich dopen. Carlos is nu werkzaam als bisschop in een van de wijken in Barcelona.

Deze mensen zijn typerend voor de leden in Barcelona, en hun aantal groeit. Zij hebben de tijd, de kracht en het verlangen opgebracht om het herstelde evangelie te aanvaarden toen de Heilige Geest in hun leven kwam en hen tot de doop bracht. De werkuren blijven lang. Maar op de een of andere manier vinden deze pionierende leden altijd de tijd voor kerkdiensten, zendingswerk en tempelreizen. De leden in Spanje berichten hun werk voor de Heer met enthousiasme en toewijding aan Hem. □

Carol Baughman Rivero is ZHV-presidente van de Gemeente Premiá de Mar in de Ring Barcelona Spanje.

'Christus geneest de blinde', door Del Parson.

En zij kwamen te Betsaida; En zij brachten een blinde tot Hem en smeekten Hem deze aan te raken. Hij legde (...) de handen op zijn ogen, en hij zag duidelijk en was hersteld' (zie Marcus 8:22, 25).

Tavita Sagapolu, een imposante 'Goliat',
is een liefdevolle zoon voor zijn moeder.
Zie 'Een geestelijke reus', blz. 12.

PBMA 9106DU

91986 120
DUTCH